

ERDÉLYI NAPILAP

3 Lei

Taxa postală plătită de autoritate aprobată de Dir. Gen. P. N. 12 1936

T. „Ot...
NGARIA, VII. Erzsébet körút 9—11
BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
V. évtolyam. 67 (1214) sz. * Szombat, 1936 március 21

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

Készül az új locarnói szerződés

A Népszövetség tanácsa kimondotta, hogy az eddigi szerződést Németország megsértette. — A béke biztosítására további javaslatokat kíván az érdekelt hatalmaktól. — Angol-belga-francia-olasz katonai szövetség létesül?

Ribbentrop német megbízott nagy beszédet mondott a Népszövetség tanácsülésén

Londonból jelentik: A Népszövetség Tanácsának csütörtöki délelőtti ülésén Ribbentrop, német megbízott mondotta el nagyszabású beszédét. A Tanács tagjai feszült figyelemmel hallgatták a beszédet, amelyet Ribbentrop német nyelven mondott el. Ribbentrop először megállapította, hogy a német kormány elfogadta a meghívást, hogy a maga részéről is hozzájáruljon a nemzetközi politikai helyzet tisztázásához. Hosszú és alapos megfontolás után határozta el magát erre.

— Örömmel vállaltam el a küldetést — mondotta — abban az őszinte reményben, hogy hazám és a Népszövetség közti kapcsolatok újabb felvétele a háború utáni évek során beállott viszonyban fordulópontot jelent Európa történelmében. Hitler birodalmi kancellár részletesen ismertette a világ előtt, hogy milyen elvi álláspontra helyezkedik Németország a ma itt tárgyalás alatt álló locarnói kérdésben. A locarnói szerződésnek az volt a célja és értelme, hogy hosszú időre kizárja az erőszak alkalmazását, egyrészt Franciaország és Belgium, másrészt Németország között. A locarnói szerződés igen súlyos kötelezettségekkel terhelte meg Németországot, amennyiben katonai védelem nélkül kellett hagynia a német birodalom egyik legfontosabb vidékét. A német birodalom sok éven át elviselte ezt az állapotot abban a várakozásban, hogy a többi hatalmak is híven betartják a kevésbé súlyos kötelezettségeiket.

Mi rontotta el a locarnói helyzetet?

— Az elmúlt évben azonban — folytatta Ribbentrop — Franciaország mind szorosabb kapcsolatba lépett a szovjettel. Komoly hírek kezdtek keringeni francia-szovjet katonai szövetségről, majd cseh-szovjet szerződésről, amelyek aztán létre is jöttek. A cseh-szovjet szerződés közelebb hozta a szovjetet Németországhoz, a francia-szovjet egyezmény pedig egyenesen Németország szomszédjává tette. Ez a katonai szerződés két olyan ország megegyezése, amelyek együtt 275 millió lakost és 30 millió katonát jelentenek. A két szerződés fél jelenleg a világ két legerősebb katonai hatalma.

— Ez a szerződés kizárólag Németország ellen irányul. Franciaország és Szovjet-Oroszország szerződése következtében ők maguk határozzák meg saját ügyükben, hogy adott esetben ki a támadó fél és saját mérlegelésük alapján háborút indíthatnak Németország ellen. Ez féltreérthetetlenül kintünik a szerződéshez kapcsolt jegyzőkönyv 1. és 2. pontjaiból.

— Egy további pont szerint, ha Franciaország valamely adott esetben kifolyólag saját mérlegelése alapján azt állapítja meg, hogy Németország a támadó, ezt azzal a fenntartással teszi, hogy a saját döntése alapján megindított katonai eljárás nem vonja maga után a megtorló rendszabályokat a rajnai szerződéseket garantáló hatalmak részéről. Ez azonban csak jogilag és nem

reálpolitikailag lényeges. Az új szerződésnek a locarnói szerződéshez való viszonyát csakis a Franciaország és Németország közötti közvetlen szerződéses viszony szempontjából lehet megítélni, más különben azt kellene hinni Németországról, hogy a rajnai szerződésnek Franciaország részéről való minden megszegésébe szó nélkül belenyugszik, bizva abban, hogy a kezességet vállaló államok gondoskodnak biztonságáról. Bizonyára nem ez volt az értelme a rajnai szerződésnek. Ha egy államot előre hozott döntés alapján ilyen túlyomó katonai szövetség megtámad, annak az államnak számára

reálpolitikailag nagyon gyenge vigasztalást jelent, ha utólag a Népszövetségtől az elítélt támadó ellen alkalmazott megtorlásokban igazságot kap. Micsoda megtorlásokkal sújthatnak egy ilyen hatalmas, katonai jellegű, Ázsia keleti partjaitól a La Manche csatornáig terjedő szövetséget?

Ribbentrop aztán arra utalt, hogy a locarnói szerződés idején Franciaországnak volt már katonai szerződése Lengyelországgal és Csehszlovákiával. Németország ezt tudomásul vette s ehhez alkalmazkodott a locarnói szerződés megkötésekor. Azonban hogy utólag a locarnói szerződés egyik szerződő fele a másik ellen akármilyen katonai jellegű segélynyújtási egyezményt köthessen s hogy a locarnói szerződésből utólag az erre való jog kimagyarázható legyen: az a német birodalmi kormány meggyőződése és jogi felfogása szerint lehetetlenség.

— Ha — mondotta Ribbentrop — a szerződés megkötése idején a szerződő felek elfogadták volna a szerződés ilyen értelmezését, akkor ezt, tekintettel arra, hogy a szerződés egyes pontjait nagyon alaposan és kimerítően fogalmazták meg, bizonyára szintén feltűntették volna. Tényleg

a jelenlegi francia—orsz szerződés megkötéséig soha sem kísérelték meg, hogy utólag ilyen értelmezést adjanak a szerződésnek. A német kormány minden esetre kénytelen kijelenteni és erre kizárólag a német kormány illetékes, hogy ilyen értelmezést soha se fogadott volna el.

— A francia-szovjet szerződés Németország felfogása szerint az európai egyensúlyt és ezzel a locarnói egyezmény megkötését annak idején lehetővé tevő összes feltételeket felborította és megszüntette. A francia kormány az az állítás, hogy az Oroszországgal kötött szerződés mintegy egyensúlyként szerepel a német fegyverkezésre, nyilván tévedésen alapul, mert a locarnói egyezmény kimondja, hogy Franciaország vállalja azt a kötelezettséget, hogy a leszerelés terén követnie kell Németországot. A francia-szovjet szerződés tehát mind betűjében, mind pedig szellemében ellentmond a locarnói szerződésnek és így Franciaország egyoldalú eljárásával megsértette és így de facto hatályon kívül helyezte a locarnói szerződést.

(Tudósításunk folytatása a 5-ik oldalon.)

Munkáspanasz

(S. I.) Az erdélyi magyar szociáldemokraták hivatalos közlönyében, az *Előre* c. hetilapban éleshangu panaszt olvassunk:

„... a (bánsági) magyar lap, melynek dolgoztam, vezércikkben kel ki a kisebbségi magyar tisztviselők és munkások elbocsátása ellen. Mégis engem, mint a vállalatnak talán legmagyarabb szedőjét, aki más nyelven nem is beszélek és nem is értek, minden indoklás nélkül elküld — amikor sem munkásfelelősről, sem munkahiányról beosztásunkban nem esett szó. — csupán azért, mert az „üzem érdeke“ így kívánja... Bizalmiférfi voltam az üzem munkásainak bizalmából, akiknek érdekeit mindig gerincesen képviseltem, mindenkor csak a kollektívszerződés keretein belül, ezt az „üzem érdeke“ nem tűrhetné... „...“ a magyar munkás s... érdekeiben vezércikkkező nagy magyar napilap gazdája. Öttagú családommal egyetemben, télviz idején és helyettem egy nem magyarajku munkást alkalmazott — az üzem érdekeiben...“

Nem vesszük számba a politikai célnak, mely e levelet megíratta. Nem törődünk a propagandával, melyre a lap ezt az írást felhasználja. Nem emlegetjük azt sem, hogy a nyomdaiparban a munkaadók nem válogathatnak tulságosan szabadon a munkások között s éppen a nyomdászszervezet az, mely sorrendet ír elő s nem nagyon enged nemzetiségek szerint való megkülönböztetést. Mindettől eltekintünk, mert elismerjük, hogy e munkáspanasz mögött a mai erdélyi magyar életnek egyik nagy és nehéz problémája rejtőzködik: a nemzeti összefogásnak, a természetes szolidaritásnak, a népi munkaközösségnek kérdése.

Ha a nemzeti egyvértartozás csak arra kötelez, hogy egymással magyarul beszéljünk, magyarul írj ujságokat, olvassunk, hangulatainkat közös forrásokból merítsük, választásunknál ugyanarra a listára szavazzunk, úgy attól a melegtől, melyet ez a felfogás maga körül terjeszt, könnyen meg is fagyhatunk.

A szolidaritásnak ez a módja jellemzi azt az egész kort és szellemet, melyben élünk.

Ez a liberalista közéleti szellem „központosítja“, „intézményesíti“, „bürokratizálja“ a kötelességeket, melyek az emberi érzésekből fakadnak és úgy véli, hogy ezek az intézmények pusztá létükkel felmentik az egyes embert minden kötelessége alól.

Ez gyönyörű volna, ha a szóbanforgó intézmények valóban működőnének. Ha megkapnák azt a támogatást, melyre a működéshez szükségük van.

Ha nyomorult beteg fordul hozzánk, megadjuk neki a legközelebbi felekezeti kórház címét, s ezzel úgy érezzük, hogy kötelességünket teljesítettük. Az irgalmasság testi cselekedeteinek eleget tettünk. Arról nem adunk számot magunknak, vajjon hozzájárulunk-e igazán a kórház fenntartásához, a kórház pedig, ahová küldtük, fel tudja-e venni betegünket?

Ha koldus kopogtat az ajtónkon, a Caritas-hoz küldjük, mert oda valamilyen kis összeget adtunk. Eszünkbe sem jut azon elmélkedni, vajjon ez az összeg arányban áll-e a mi

teherbíró képességünkkel?

Ha bajba kerül valaki közülünk, azonnal küldjük a Magyar Párthoz, közbenjárást, levelezést, munkát követelünk a számára, melyet csak az végezhet el rendesen, aki azt hivatás-szerűen végzi. — nemzeti politikai alakulatainknak azonban azt a csekély kis járulékot sem fizetjük meg, mellyel megróttak s nem gondolunk azzal, hogy jövedelmükből fel tudja-e állítani az ehhez szükséges apparátust?

Ha arról olvassunk és hallunk, hogy a magyar munkás és alkalmazott mellőzésben részesül, felháborodunk a jogtalanságon, igazságot követelünk, mi magunk azonban mun-

kásainknak és alkalmazottainknak megváltásánál igen sokszor egyesüdjék a magunk kényelmét s egyéb kis önző érdekeinket tartjuk szem előtt.

Ha lépten-nyomon tapasztaljuk, hogy a többi erdélyi nemzetek, ki amilyen eszközzel tudja, a gazdasági életben a maga népi érdekeit követik, harsogva követeljük sehol sem létező hatalmak és meg nem született töké közbelépését a „gazdasági megszervezés” érdekében, tele vagyunk szent haraggal és nemzeti keserűséggel, hogy ez — természetesen ennek vagy annak hibájából — még mindig nem történt meg, magunk azonban egyetlen lépéssel sem térünk le a megszokott kényelmes útról, tekintet nélkül arra, hogy ez az út milyen bolhba, milyen orvoshoz, vagy iparoshoz vezet.

A liberalista—materialista—individualista szellem, amint látjuk, a velőnkig hatolt.

Minden keresztényi kötelesség alól f ment ez a szellem, mert nem hajlandó elismerni e kötelességek legmélyebb forrását: az erkölcsi, az isteni parancsot. A kötelességek munkálkodását „intézményekkel” helyettesíti: hiszen — szerinte — minden csak technikai, pusztá anyagi, egyszerű gazdasági probléma! Ezekkel az intézményekkel szemben azonban már senki sem teljesíti a kötelességet, mert hiszen ahhoz is a szeretet, az áldozatkészség ősi forrásainak buzogására volna szükség. Ezeket a forrásokat pedig az anyag mindenhatóságának nevében betömtük!

A kör ezzel be is zárul. S megvillik a titoknak a nyitja, mely mögött a nemzeti munka szolidaritásának lehetőségei rejtőzködnek.

Az orosz forradalmak történetében érdekes jelenséggel találkozunk. A legelsőszántabb

farradalmi elemeket az orosz birodalom nemzetiségei szolgáltatták. Alig kétséges, hogy népük helyzete s a fejlődés között, melyen keresztül mentek, összefüggés volt. Ezt az utat járta végig maga Stalin, ki georgiai grúz családból származik s igazi nevén Dzsungasvili-nek hívják. Trockij, Zinovjev, Litvinov, Kamenjev, Joffe, Radek zsidók, Skripnik ukrán, Dzerzsinszki lengyel volt és így tovább: az a csoport, mely a bolsevista forradalmat megcsinálta, nagyrészt az elégedetlen nemzetiségek sorából került ki. Szinte az egyetlen nagy orosz közöttük Iljics Uljanow, ki Lenin néven vált

Súlyos verekedések a parlamentben

Bucurestiből jelentik: A képviselőház tegnapi ülésén súlyos incidensek történtek a cuzisták és a nemzeti parasztpárti képviselők között.

Marcel Ádám cuzista, Solomon Virgilnek egyik kijelentése után odafutott a nemzeti parasztpárti képviselőhöz és fejbeütötte, Solomon visszaadta az ütést, általános verekedés támadt,

amely több percig tartott. Az ülést felfüggesztették, de

a verekedés tovább tartott s egészen a miniszteri padosorokig kiterjedt, úgy-hogy a miniszterek kiesttek a terem-ből.

Az első padosort a verekedő képviselők valóság-gal szétzúzták.

A súlyos incidensek után Mihalache még

aztán ismeretessé.

Ez a folyamat a materializmus győzelmé volt az idealizmus fölött. A rideg osztályszempontok lerombolták a nemzeti virágos kertek kerítését.

A szél azonban megfordult. Az anyas csődöt mondott, mihelyt nem motorok szerkezetéről vagy repülőgép teherbírásáról van szó, hanem — az emberi lélekről.

S egyszerre csak azt látjuk mindenütt: az idealizmus újraéled, az erkölcsi, a nemzeti, a természetfölötti eszmékért újra sikra akar szállni, harcolni, küzdeni, szenvedni akar az ember!

Ez a szellemi áramlat előbb-utóbb elér az erdélyi magyar munkást is. El kell, hogy érje, mert minden nap, minden esemény figyelmezteti a zsákutcára, amelybe jutott. Meg kell, hogy lássa, meg kell, hogy érezze ezt az új világszellemet az erdélyi magyar értelmiség is.

Ebben az új légkörben el lehet indulni afelé a gazdasági forma felé, mely a termelő munka számos fontos terepén el tudja venni a munkás és a munkáltató közötti viszony-élet: a fogyasztó, termelő, értékesítő szövetkezetek felé.

A nemzeti szolidaritásnak, a keresztény kölcsönösségnek gazdasági formája, anyagi megvalósulása: a szövetkezet. A városi fogyasztási szövetkezet, mely összeköti a falut és a várost, a munkást és a polgárt és nemcsak a gazdának biztosítja a piacot, az értelmiségnek a szellemi munkahelyet, hanem széles és biztos alapot kínál számos egyszerűbb gyáriparban a szövetkezeti termelésre, az ipari munkások szövetkezeti társulására.

Ha ebbe a mozgalmába bevisszük azt az új életre vágyó idealizmust, melynek rugyvezését mindenkinek éreznie kell a saját lelkében, az eredmény, az áldás bizonyosan nem marad el.

az éjszakai folyamán felkereste Pop Valér igazságügyminisztert és bejelentette, hogy amennyiben a kormány nem tesz szigorú intézkedéseket a horogkeresztesek terrorja ellen,

a nemzeti parasztpárt kivonul a parlamentből.

A verekedő képviselőket fegyelmi elé állították. Robut harminc napra, Solomon Virgilt tizenöt napra és Marcel Ádámot tíz napra zárták ki a parlament üléseiről.

Bucurestiből jelentik: A Dimineata azt a feltűnést keltő hírt közli, hogy a nemzeti-parasztpárt parlamenti csoportja ugyanolyan névtelen, fenyegető leveleket kap, mint annak idején Duca. Duca az íróasztalába tette ezeket a leveleket, a nemzeti parasztpárt képviselői azonban feljelentették a rendőrségéül r mfy azonban feljelentették az ügyészségen „az ismeretlen” levélíró.

A kendős asszony

Írta: Kunszery Gyula.

Szegényes öltözetű kendős asszony tudakozódott az iskolaszolgánál, hol beszélhetne dr. Aronfi Károly tanár úrral, a gimnázium VI. B. osztályának főnökével.

A pedellus gyanusan végigmérte az asszonyt, aztán úgy félvállról odakérdezte:

— Hát aztán mit keres maga a tanár úrnál?

Az asszony szerényen felelte:

— Ő hívatott kérem, a fiam ügyében.

— Nohát, ha hívatott, akkor várjon még húsz percig, mert csak tizenegykor kezdődik a fogadó órája, azt akkor majd én bejelentem az osztályfőnök úrnál. Addig várakozhat az első emeleten jobbra a második ajtónál, ahol ki van írva: Tanácskozó-terem.

Az asszony megköszönte az útbaigazítást és felbaktatott az első emeletre. Csodálkozva nézett körül. Még soha nem látott ilyen modern, előkelő szép iskolát.

Ragyogó a tisztaság. A falakon gyönyörű tájképek függtek, meg tudományos térképek és presélt gíz-gazok. És most ő azért jött, hogy kivegye innen örökre a fiát. Erről a szép, nyugodalmatlan helyről. Pedig a fiúnak lenne kedve tanulni... de hát ez a finom úri hely nem is való szegény embernek... egy kicsit összeszorult a szíve

Érces kemény férfihang térítette magához elgondolkozásából:

— Kit keres, néni?

Az asszony megfordult, elegáns, magas fekete ruhás úriember állt előtte. Simára borotvált képű, deresedő hajú úriember. Energikus tekintetű, szürös szürke szemű aranykeretes cvikker.

A kendős asszony félénken, elfogódottan felelt a kérdésre:

— Kérem, én a szolgál urat várom, azt mondta, hogy nemsokára följön és majd be-

jelent az osztályfőnök úrnál.

— Melyik osztályfőnöké?

— Doktor Aronfi tanár úrnál.

— No és aztán, mit akar vele, jó asszony?

— Kérdezősködött tovább a magas úr az erőltetett barátság leereszkedés hangján.

— A tanár úr hívatott a fiam ügyében.

— Hogy hívják a fiát?

— Bognár Istvánnak, kérem.

— Ja, maga a Bognár Pista édesanyja, no akkor csak jöjjön be velem Bognárné.

— De kérem a szolgál úr azt mondta, hogy most még nincs fogadási idő.

— Ne törődjön maga a szolgál úrral, én hívatam magát, én vagyok Aronfi, jöjjön csak be a szülői fogadóterembe.

Az asszony meglepődött: ez a barátságos, kedves, leereszkedő úriember lenne a szigorúságáról híres Aronfi doktor? — és zavartan hebegte:

— Kezicsókolom, osztályfőnök úr.

Aronfi kinyitotta az irodahelyiség ajtaját, a sötét előszobán keresztül bevezette a megilletődött, csodálkozó Bognárnét a párnázott ajtajú, világos, tiszta, tágas szülői fogadóterembe.

— Foglaljon csak helyet, kedves Bognárné. Az asszony félénken, félszegen ült le a kényelmes bőrfotelbe.

Az osztályfőnök vele szemközt foglalt helyet és közvetlen, barátságos hangon beszélni kezdett, közbe-közbe hanyagul nézegette ápoltságát.

— Arról van szó, kedves Bognárné, hogy a maga fia, a Pista, aki egyébként nagyon tehetséges és okos, eszes gyerek, az utóbbi időben nagyon hanyatlani kezd; az osztályomban tanító tanár urak többször teljes készültségben fogták rajta és jómagam is hasonlóképpen. Általános panasz volt a konferencián, hogy kár a gyerekről, mert okos fiú lenne, de nem használ semmi intő szót, a gyerek újabbán figyelmen kívül, kedvetlen és elhanyagolja kötelességeit. És hiába kérdezték mi az oka, a gyerek megköti magát, makacsul hallgat, nem felel semmit. Hát kérem, én, minthogy szívemen viselem az osztályom minden egyes tanulójának az ügyét, a multkoriban magamhoz hívatam Pistát és kérem, bizalmasan, szeretettel kiváltattam a gyereket. A szegény fiúcska aztán nagy nógalásra, könnyek között elmesélte, hogy azért nem tud megfelelni kötelességeinek, mert otthon a háztartás fele gondja az ő vállaira ne-

Uj római találkozó az olasz, osztrák és magyar kormány vezetői között

A két év előtti római egyezmény kiszélesítéséről és az időszerű európai kérdésekről tanácskoznak

Budapestről jelentik: Gömbös miniszterelnök és Kánya külügyminiszter csütörtök délután egy negyed 5 órakor elindult Rómába. Velük utazott Colonna herceg, budapesti olasz követ is. Gömbös miniszterelnök elutazása előtt nyilatkozott az olasz Stefani-sajtóiroda budapesti munkatársának.

Kifejezte örömét, hogy az olasz kormány fejével ismét eszmecsere folytathat. Utalt arra, hogy immár két év telt el a római jegyzőkönyvek aláírása óta, melyekkel az olasz, az osztrák és a magyar kormányok megtették az első pozitív lépést a Duna-völgyének gazdasági felépítéséhez. A két éves tapasztalat az egyezmény helyességét bebizonyította.

Tovább még ezeket mondotta a magyar kormányelnök:

— Olaszország, Ausztria és Magyarország együttműködése az európai újjászervezésnek nélkülözhetetlen tényezője és számbavétele nélkül reális megoldáshoz nem lehet eljutni. Politikánk továbbra is a béke, igazság és egyenjogúság alapján áll, s az nemcsak Közép-Európában mozdíttja elő a kedvező légkört, hanem jótékonyan befolyásolja egész Európa politikáját. Meg vagyok győződve, hogy Olaszországnak a nyugati kultúra védelmében tanúsított hősiesség erősítése, mely az új Olaszországnak méltó helyet biztosít a világpolitikában, meghozza gyümölcsét és az olasz kormány közötti erővel veheti ki részét Európa sorának intézésében, melyben elsőrendű szerep vár rá.

Nyilatkozott Kánya külügyminiszter is.

— Mostani összejövetelünk — mondotta — megadja a lehetőséget, hogy egyrészt az elmúlt év tapasztalatait leszűrve, megvitassuk a további együttműködés módozatait és esetleg szélesebb alapokra fektetését. Másrészt a találkozás alkalmul szolgál arra, hogy az általános európai helyzettel kapcsolatban felmerülhető összes kérdésekre nézve a három ország kifejtse nézetét és megvizsgálja azokat a közös békepolitika szempontjából.

A magyar külügyminiszter még kifejezte azt a meggyőződését, hogy a három állam jól bevált együttműködése az eddigi alapokon még tovább fejlődik.

Bécsből jelentik: Gömbös magyar miniszterelnök és Kánya külügyminiszter csütörtökön este megérkezett Bécsbe. A magyar államfér-

Megérkezés Olaszországba

Az olasz kormány és a közönség ünneplően fogadja a vendégeket

Rómából jelentik: A magyar és osztrák államférfiak különvonata a kora reggeli órákban érkezett az olasz határra. Délelőtt érkezett Velencébe, ahol már várták a kormányférfiakat a magyar és osztrák konzulátus tagjai. Rajtuk kívül nagyszámú közönség is megjelent a pályaudvaron a vendégek üdvözlésére. A különvonat ezután továbbhaladt Róma felé, ahova este 6 órakor érkeznek meg. A pályaudvaron megjelenik a kormányférfiak fogadtatására Mussolini vezetésével az egész olasz kormány, és a parlament mindkét házának elnökei, valamint számos közéleti előkelőség.

Az olasz sajtó a legnagyobb érdeklődéssel fordul a megbeszélések felé. Hangoztatják a lapok, hogy a most folyó tárgyalások nem hogy

fiak 10 órakor Schuschnigg és Berger-Waldenegg kíséretében továbbutaztak Róma felé.

Anool indítvány

Ausztria önrendelkezési joga érdekében.

Londonból jelentik: Sir Robert Gower, tizenkilenc képviselőtársával indítványt jegyzett be az alsóházban. Kéri a házat, mondja ki Ausztriával kapcsolatban azt a meggyőződését, hogy a népek önrendelkezési joga magában foglalja az államforma megállapításának kérdését.

Parlamenti körök megjegyzik, hogy az illető képviselők véleményüket akarják kifejezésre juttatni, de az indítványt nem teszik vita tárgyává.

eltérnek a figyelmet Rómáról, hanem azt éppen előtérbe helyezik. Az a különbség, ami az említett tárgyalások zűrzavaros bizonytalanságai és a római megbeszélések nyílt és állandó irányvonala között fennáll, legjobban jellemzi a három állam szoros és szívélyes együttműködését.

A *Popolo d'Italia* ismét kifejezi Olaszország háláját Ausztria és Magyarország genfi magatartásáért és örömmel erősíti meg az olasz népek a két ország felé áradó rokonszenvét.

Az angol lapok a londoni események ellenére nagy érdeklődéssel fordulnak Róma felé. Kiemelik, hogy a magyar és osztrák államférfiak tiszteletére milyen fényes fogadtatást és ünnepségeket rendeznek az olasz fővárosban.

Minisztertanács Bucurestiben

A parlament júniusban rendkívüli ülészsakra ül össze. Április 4-ikéig végezni akarnak a költségvetéssel és a mezőgazdaság újjászervezéséről szóló törvényekkel

Bucuresti. Sajtó tud. A kormány tagjai péntek délelőtt minisztertanácsot tartottak. A kiadott hivatalos közlemény szerint a minisztertanács elhatározta, hogy a parlament ülészsakát április 4-én zárják be júniusban pedig rendkívüli ülészsakot tartanak. Megállapodott továbbá a minisztertanács abban, hogy a jelenlegi ülészsak alatt még milyen törvényeket fognak tétel alá hozni. Így: megszavazásra kerül a költségvetés, a vele kapcsolatos törvényekkel, a mezőgazdasági törvénytervezet, a legfőbb gazdasági tanács és a szakkamarák felállításáról szóló törvényjavaslatok.

Ezután Tatarescu miniszterelnök külpoli-

tikai expozét tartott. Ismertette Titulescu közléseit, melyek szerint a helyzet lényegesen javult.

A minisztertanács a továbbiak során elhatározta, hogy az ország sürgősen és jól felfegyverezendő. Egymilliós hitelt nyitottak a kiütéses tifuszjárvány leküzdésére. A diákzavargásokkal kapcsolatban leszögezték annak szükségességét, hogy megakadályozzák az egyetemi hallgatók mozgolódásait és különféle közleményeknek részükéről történő kiadását, mert nem lehet az utca nyomása alatt politikát csinálni.

hezedik, hogy vigyázni kell a testvéreire, hogy a lépcsőházat kell takarítani, fáért, lisztért, meg nem tudom miért kell szaladgálnia; nincs is meg minden tankönyv, mert nem teltelt oézn rá...

Aronfi legyintett:

... És így tovább, és így tovább... Hát, kedves asszonyom, azért hívtam magát, hogy megmondjam: ez így tovább nem mehet. Adjon alkalmat a gyerekeknek, hogy tanulhasson, mert kár lenne érte, ő az iskola egyik legtehetségesebb diákja. Azt is mondta a szegény fiú, hogy maga ki akarja venni őt az iskolából; már pedig ebből asszonyom, nem lesz semmi. Pistát meg kell mentenünk az intelligencia számára. Tudom, hogy maga szegény asszony, de kell belátással bírnia és kell módot találnia arra, hogy a gyereke szépen elvégezze az iskolát. Mi a magunk részéről minden lehetőséget megtettünk, a gyerek megkapta a tandíjmentességet, megkapta, kérem, a legutóbb is, pedig az utolsó bizonyítványára bizony már nem járt volna. De az iskola méltányos és éppen ezért megkövetelhetjük, hogy a szülők is méltányosak legyenek.

A szegény asszony könnyes szemmel, ámulva hallgatta az osztályfőnök úr ritka szép, finom beszédjét. aztán felbátorodva Aronfi közvetlen, szíves modorán, ő is hosszasan kifakadt:

— Már pedig, tessék megbocsájtani, osztályfőnök úr, de én a fiút valóban ki akarom venni az iskolából. Nem bírom én a tanítást.

Egy esztendeje halt meg szegény uram, itt hagyott három gyerekkel. Kicsinyek mind, kérem, a Pista gyerek még a legöregebb. Én mosni járok, kérem, a viceséget is el kell látni, a háztartással nem igen bibelődhetem, így aztán muszáj a Pistának is segíteni, hiszen elég erős gyerek, bírja a munkát. Eppen azért kivesszem, kérem, mit lopja az időt tanulással majd valami iparra adom; így legalább támogathat egy kevéske pénzzel is, mert bizony én már érzem, hogy nem sokáig bírom ezt a strapát. Hiszen nem mondom, ha győzném, de így mit csinálhatnék egyebet?

Aronfi próbált a lelkére beszélni az asszonynak:

— Nezze, Bognárné, ezt ne tegye. En a fia es a saját jól felfogott érdekében beszélek. A fiú határozottan tehetséges; az ipari pályán, pláne, ha nincs hozzá kedve, esetleg elszakadna, elzüllene, míg ha kivárvák, kibőjtőlük ezt a pár esztendő, egészen biztosan érvényesülni fog valami szellemi pályán, intelligens ember lesz belőle, úr lesz, úriember és magát is jobban fogja tudni segíteni, mint ha valami kontár iparost faragnának belőle. A keservesen ráköltött összegek kamatosul megtérülnek és ha mostan többet is kell dolgoznia magának talán, de biztosítva láthatja a nyugodalmat öregségét, lesz egy úriember fia, aki úri módon fogja eltartani az édesanyját.

Bognárné fonnyadt ajka körül keserű mosoly jelent meg:

— Ugyan már, kedves osztályfőnök úr, ha

úr lesz a gyerekből, le se fogja köpni a paraszti édesanyját, mert hát szegényleni fogja, hogy hát az egyszerű kendős asszony és nem kalapos naccsága.

Aronfi doktor osztályfőnök úr, a kedves, udvarias, leereszkedő úriember, e keserű, kissé durva kitörésre láthatóan megrendült. Idegesen hátraszegte fejét, szája megrándult és izgatottan forszolni kezdte nagy arany pecsétygyűrűjét az ujján. Pár pillanatnyi kínos csönd után ingerült zavartsággal és leplezetlen nyersséggel megszólalt:

— Hát ahogy maga gondolja... én nem erőltetem a dolgot, semmi közöm hozzá tulajdonképpen... igaza van... igaza van, vegye ki a gyereket az iskolából.

Aztán izgatottan felállt és szinte már gorbombán folytatta:

— Rendben van, rendben van, el van intézve, elviheti a fiát, majd elküldöm az okmányokat. Isten áldja, Isten áldja, sok szerencsét — és szinte kiteszkolta az ajtón a meglepett asszonyságot, ki nem tudta mire vélni az osztályfőnök úr hirtelen szeszélyes hangulatváltozását.

Aronfi aztán összefont karokkal idegesen fel-alajárt a teremben.

... Mégis csak disznóság, ez a pimasz, mosonő így kihozza a sodrából az embert. De milyen szemtelenül megmondta... eh, ostobaság, hisz ez nem lehetett célzás, ezt csak úgy általánosságban mondhatta, hiszen nem tud-

A négy Dessiéből hátrább vonta főhadiszállását

Olaszország befejezi a hadműveleteket, ha felüggesznek az ellene kezdett megtorlásokat

Londonból jelentik: Az Ewening Standard arról értesül, hogy a négy főhadiszállását Dessiéből az Asanyiető északi partjára helyezte át és magával vitte testőrségét. Dessiében már csak néhány ezer főnyi szabadesapat maradt, amely a város környékét megerősítette, arkokat ásva esetleges olasz támadás megakadályozására.

Dogabur felett csütörtökön hét olasz repülő

gép jelent meg, de bombát nem dobott, csupán felderítést végzett.

Az United Press értesülése szerint Olaszország közölte a 13-as bizottság elnökével, hogy ha felüggesznek a megtorlásokat, haitandó a hadműveleteket befejezni.

Diplomáciai körök úgy tudják, hogy Olaszország a 13-as bizottság péntek délután fél 4 órakor kezdődő ülésén bejelentti ezt a szándékát.

Májusban békeértekezlet lesz Brüsszelben Hitler kancellár javaslatai megvitatására

Atadták a népszövetségi német küldöttségnek az új locarnói szerződés javaslatát

Párizsból jelentik: Az Oeuvre értesülése szerint a májusra tervezett békeértekezletet valószínűleg Brüsszelben tartják meg. Ezen az értekezleten kerül sor Hitler javaslatainak megvitatására.

Londonból jelentik: A négy hatalom locarnói értekezletén elfogadott javaslat szövegét az éjszakai órákban átnyújtották a német küldöttségnek. A németek azonnal hozzáálltak a tervezet tanulmányozásához. A tervezet szövege 12 gépírási oldalra terjed ki.

Ha nem hajlik Németország, megtorlásokat alkalmaznak ellene?

Párizsból jelentik: Az Echo de Paris szerint a Népszövetség Tanácsa fogja fölkerülni a hágai bíróságot, hogy döntsön, vajjon a francia-szovjet szerződés összefér-e a locarnói egyezményvel. Ezt olyan formában fogják megtenni, hogy a Tanács tanácsadó véleményét kér a hágai bíróságtól. Erre azonban csak akkor kerül sor, ha a németek megígérik, hogy alávetik magukat a döntésnek. Ha a német kormány elfogadja a tervezetet, akkor a francia választások után tárgyalások indulnak acélból, hogy a locarnói egyezményben megállapított biztonsági intézkedéseket újabb rendszabályokkal helyettesítsék.

Ha azonban Németország visszautasítja a tervezetet, akkor — az „Echo de Paris” szerint

halja, honnan is tudhatná, hogy az osztályfőnök úrnak is van egy szegény öreg édesanyja, egy egyszerű kendős asszony, messze, távoli faluban, aki keserves munkával urat nevelt a fiából és akit a fia — hogy is mondta Bognárné —, akit a fia le se köp, pfuj, micsoda közönséges, útszéli kifejezés... akit a fia már tíz éve meg sem látogatott, akit a fia nem segít egy fillérrel sem, akit a fia szegyel, mert kendős asszony, mert nem „kalapos nacsága”. A kendős asszony fia, a pedáns pedagógus, a nagybecsült tanfőúr, a kifogástalan úriember szántszándékkal kitörölte emlékezetéből az egyszerű kendős asszonyt, az édesanyját!

E kényelmetlen, önkínzó gondolatra gondosan fésült hajába kapott Aronfi Jó, hogy ebben a pillanatban nem látta senki, nem pillantott a lelke mélyébe senki, mert akkor elvesztette volna féltve őrzött tekintélyét.

Felháborodott dühe lassanként valami kínzó, fájó szomorúsággá csitult. Áttámolygott az irodába. Megállt a magas polc előtt. A sok iromány közül előkotorászta a VI. B. osztály nagy anyakönyvét, idegesen lapozgatni kezdett benne, könnyfátyolos szeméi előtt össze-össze-folytak a betűk: Barta, Bauer, Birner, Bodolay, Bognár István. Ez utóbbi névhez reszkető kezekkel, kuszba betűkkel odairta: Kimaradt. S a lelke mélyén valami olyasféle, határozatlan gondolat köválygott:

— Bárosak Aronfi Károly is kimaradt volna!

— a négy locarnói hatalom felhívja a Tanácsot, nyilvánítsa vétkeket Németországot. És aztán, ismét az „Echo de Paris” szerint, megkezdik az alkalmazandó megtorlások megvitatását.

A német sajtó hangja.

Berlinből jelentik: A német sajtó visszautasítja a Népszövetség Tanácsának elítélő döntését.

A Völkischer Beobachter szerint a tanács határozata nem más, mint egy önféjű nyilvántartó hivatalnok széljegyzete, amelyet odavet az európai történelem előtte érthetetlen lapjára.

A Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja: — Nincs az az érzésünk, hogy a Népszövetség Tanácsa elítélt bennünket, németeket.

Nagytakarításhoz festékek, ecsetek, padlólakkok, parketpaszta, meszelő, zománc és olajfesték legjobb minőségben, legolcsóbban **Stern S. Endre** cégnél, Oradea, Str. Nicolae Iorga No. 10. Címre különösen kérem figyelni. Tel. 5-78.

Vasárnap reggel 9 órakor lesz az utolsó missziós szentbeszéd

A szent misszió vasárnap reggel befejeződik.

Az utolsó szentbeszéd úgy a barátok, mint a Szent László templomban vasárnap reggel 9 órakor lesznek. Utána ünnepélyes nagymise, közös szentáldozás és Te Deum.

A Központi Katolikus Legényegylet elnöksége ezután értesíti tagjait, hogy husvéti közös szentáldozását vasárnap reggel fél 10 órakor tartja meg a Szent László templomban, Szombaton délután és vasárnap reggel elsősorban férfiakat gyóntatnak.

Temetések. Szilágyi Lajos kiszagda 79 éves korában meghalt. Temetése szombaton 3 órakor lesz a Steinberger kápolnából. — **Buda Viorel** 20 hónapos korában meghalt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz Ratiu utca 58 sz. háztól. (Erdélyi „Concordia”).

Az építőiparosok szövetsége felkéri az önálló iparral rendelkező kovács, kerékvártó és kocsivártómestereket, hogy március 21-én este 8 órakor az ipartestület földszinti helyiségében megtartandó fontos szakmai értekezleten okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

Kertrendezést, alakítást vállal, tervet készít **Székely Lajos** műkertész Oradea, Bul. Regele Ferdinand 26. (Pénzügyigazgatósággal szemben.)

A mozgószínházak műsora

Apolló: Fehér éjszakák.
Forum: Tarzan visszatér.
Heyman: Casta Dóra.

* Gyomor- és bélhurut, az emésztés hiányos sága, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsav-túltengés az enyhe természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által legtöbbször rövidesen megszűnnek. Az orvosok ajánlják.

A Szigligeti Társaság pályázatának nyertesei

A Szigligeti Társaság választmánya dr. Némethy Gyula prelátus-kanonok elnök vezetésével meghozta döntését a kiírt irodalmi pályázatok fölött. A bíráló bizottság tagjai voltak: az 1500 lejes komolyirányú értekezés vagy irodalomtörténeti pályázatnál: elnök Némethy Gyula prelátus-kanonok, tagok: Radó Pál tanár, Báthory Ferenc ny. tanár, Szépkuthy Antal premontrei kanonok, tanár. A díjat megnyerte a „Költészet, költő, közönség” c. munka. Szerzője: Gréda Grünberger József (Oradea, Str. Aurel Vlaicu 37a).

A verspályázat bíráló bizottsága (elnök Radóné Kemper Magda tanárnő, tagok: Marót Sándor, dr. Várady Ödön és Perédi György) azt ajánlotta a választmánynak, hogy a díjat két pályamű között ossza meg. A választmány a díjat Szunyogh Barnabás ny. tb. főszolgabíró (Sácuteni) a „Szegény ember” jellegű és Szegény ember című versének és Sarka Lajos római katolikus tanító (Cefa) Utolsó rendek című versének ítélte oda.

Az elbeszélés pályázat díját a választmány a bíráló bizottság ajánlatára nem adta ki, mert az önképzőköri színonalon felül emelkedő elbeszélést sem talált a pályázatok között. Az elbeszélés pályázatot újra meghirdetik és Radóné Kemper Magda javaslataira az ifjúság számára külön verspályázatot fognak kiírni.

A nem nyert művek jelzés leveleit a választmány előtt a kályhában elégették. A nem nyert pályaműveket igazolt tulajdonosaik visszakérhetik két héten belül Perédi György tb. alelnök-főtisztartól (Erdélyi Lapok szerkesztősége), ugyancsak nála vehetők fel a pályadíjak is.

A pályadíjat nyert műveket szerzőjük a Szigligeti Társaság nyilvános ülésén fogják a közönségnek bemutatni.

A Liszt Ferenc Ének és Zenekar rapszódia-délutánja

A „Liszt Ferenc Ének- és Zenekar” a jubileumi év alkalmából i. hó 29-én, vasárnap délután 5 órakor a Katolikus Kőr nagytermében rendezi meg első Liszt-hangversenyét. Az ünnepi koncert műsora a következő: 1. Bevezető beszéd. Elmondja: dr. Krüger Jenő, az egyesület elnöke. 2. Liszt: 12. magyar rapszódia. Előadja az egyesület 45 tagu szimfonikus zenekara. 3. Liszt: 13. magyar rapszódia. Előadja: Wechsler Ili zongoraművész. 4. Liszt: 14. magyar rapszódia. Előadja a zenekar. 5. Liszt: 6. magyar rapszódia. Előadja Wechsler Ili. 6. magyar rapszódia. Előadja a zenekar. Vezetni András Ede zenetanár, Kertész József, a 12. és 2. rapszódia zongora-kádensciáját Popity Baba adja elő. Belépődíj 20 és 10 lei + 2 lei bélyeg.

A színházi iroda közleményei

— **Egy görbe éjszaka.** Szombaton csak egy előadást tart a színház, délután 4 órakor Egy görbe éjszaka kerül színre, olcsó helyárakkal.

— **Vasárnapi előadások.** Délután 11 órakor matinén nagyon olcsó matiné helyárakkal az Erettségi kerül színre, délután 3 órakor szintén olcsó helyárakkal a Három ember hoban operett, míg délután 6 órakor rendes helyárakkal a Gül baba. Este 9 órakor Ürmössy Magda énekes-primadonna vendégfellépésével az Aki mer, az nyer operett van a színház műsorán, szintén rendes helyárakkal.

— **Házasság.** A nagyszerű Vaszary darab, a Házasság hétfőn este 9 órakor kerül színre harmadszor, rendes helyárakkal.

— **Ürmössy Magda vendégjátéka.** Vasárnap este mutatkozik be Oradea közönségének Ürmössy Magda énekes primadonna az Aki mer az nyer operettben. Ürmössy Magda ma Erdély egyik legszebb hangú énekesnője, aki nemcsak hangjával, hanem szépségével is egycsapásra meghódítja Oradea közönségét. A vasárnapi vendégjáték esemény számba fog menni, azért ajánlatos jegyekről előre gondoskodni.

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)**Németország helyreállította felségjogát s hajlandó érvéttműködni az európai összetartásban.**

Riebbentrop ezután rámutatott arra, hogy Németországnak a megbékülésre és leszerelésre irányuló ajánlatait Franciaország állandóan elutasította. A birodalmi kancellár és az egész német nemzet remélte, hogy a francia-orosz szerződést nem fogják megerősíteni. Amikor ez mégis megtörtént, akkor Hitler kancellár a francia eljárásból levonta az egyedüli lehetséges következtetést és helyreállította a birodalom egész területén a német felségjogokat. Németország az egyoldalú eljárás vádját kénytelen visszautasítani mindaddig, amíg az egyoldalú eljárás kérdését nem vetik fel Franciaországgal szemben is.

A német nép egyenjogúságának immár teljes helyreállítása után hajlandó pontot tenni Európa szellemi és jogi tévedésének szomorú fejezetére és hajlandó teljes erejével közreműködni az európai összetartás megteremtésén.

— Németország a jövőben, mint szuverén nemzet szabadon és minden kényszerítő menten akar megállapodást kötni a többi államokkal, véget akar vetni az olyan hosszú időn át tartott

Szavaz a tanácsülés**Az elnök további békés megoldásokra figyelmezteti a tanácsot**

Riebbentrop német nyelven mondta el beszédét, amit az ülés hivatalos tolmácsai francia és angol nyelvre lefordítva is előadtak. Ezután a Tanács ülését félbeszakították és délután 3 órakor folytatták. Ezen az ülésen került sor a szavazásra a francia-belga indítvány fellett, mely annak kimondását kívánta, hogy Németország megsértette a locarnói egyezményt.

Mielőtt a javaslatot szavazásra tették fel, a Tanács elnöke, az ausztráliai főmegbízott: Bruce nyilatkozott az előzői szövegből. Nyilatkozata azt jelezte, hogy a francia-belga javaslat elfogadása csak bizonyos elvi megállapítást jelent, ami még nem intézi el teljesen az ügyet.

A Tanácsnak további gondoskodást kell tennie a biztonság megővéséről és a béke fenntartásáról, s e tekintetben nincs kötvé korlátokhoz, hanem minden szükséges intézkedést megtehet. A közvetlenül érintett hatalmaknak kell a „nehézségek megoldása módjaival foglalkozni, s mindeniknek kötelessége” hozzájárulni a megoldás megtalálásához.

A javaslatot ezután szavazásra tették fel. A Tanács egyhangulag elfogadta a francia-belga javaslatot. A német, belga és francia szavazatokat nem vették számításba.

Riebbentrop visszautasítja a tanács határozatát. Flandin kész a hágai bíróság elé menni.

A szavazás eredményének kihirdetése után Ribbentrop szót kért és a következőket mondta:

— Németország meggyőződésének teljes erejével visszautasítja a határozatot. A locarnói egyezményt nem Németország sértette meg, hanem Franciaország. Németország csak legelőleg felségjogát gyakorolta. Ugy értem, hogy ha a Tanács tagjai alaposan fontolóra vették volna mindazt, amit délelőtt elmondtam, döntésük egészen más lett volna.

Ezután Flandin emelkedett szólásra:

— Ha a német kormány képviselője — mondotta — nem tette volna meg ezt a nyilatkozatot, nem szólaltam volna fel. A nemzetközi jog értelmében senki sem lehet bíró a maga ügyében. Franciaország kész az egész vitát a hágai nemzetközi bíróság elé vinni.

Az ülés Flandin beszédével véget ért. Péntekre zártulást tűztek ki, amelyen a további teendőket tárgyalják meg.

Londonból jelentik: Anglia, Franciaország, Belgium és Olaszország küldöttei a tanácsülés után másfélórás értekezletet tartottak. A Reuterirodában meg is jelent egy mondatban az a hivatalos közlés, hogy a tárgyaló hatalmak között teljes megegyezés jött létre. A megegyezés tartalmáról hivatalos adatok még nem kerültek nyilvánosságra.

Az Exchange Telegraph úgy tudja, hogy

Fáradtság

az izmokban felhalmozott mérgek következtében. Éltávolításukra élénkítse bedörzsölés révén a vérkeringést. célra legmegfelelőbb a

Valódi**DIANA SÓSBORSZESZ**

német-francia feszültségnek és a maga részéről elő akarja mozdítani, hogy végre a megértés és a barátság jobb jövője virradjon erre a két nagy nemzetre.

Riebbentrop azzal a kívánsággal fejezte be beszédét, hogy a tanács a pillanatnyi érzelmeken túl ismerje fel, hogy milyen történelmi horderejű döntés az, amelyet hoznia kell és hogy ennek a döntésnek Európa számára meg kell mutatnia a jobb jövő felé vezető utat.

A Reuter szerint a legfontosabb eredmény az, hogy

a franciák elálltak attól a követeléstől, hogy a németek vonják vissza csapatukat a Rajna-vidékről. Továbbá: törölték azt a szakaszt, mely a semleges határsávnak nemzetközi rendőrség általi megszállására vonatkozott.

Viszont kimondotta — a Reuter szerint — az egyezmény azt, hogy a hágai bíróság döntése kötelező erővel fog bírni az összes felekre.

Angol sajtóhang az új locarnói javaslat ellen.

Az Evening Standard már csütörtök délutáni számában heves támadást intézett a locarnói hatalmak megegyezése ellen. Ha a válság zsák utcába kerül — úgymond — még nem lenne baj. Háborúról, vagy megtorlásról úgy sem lehet már szó. Annál nagyobb baj lenne azonban, ha Franciaországnak sikerülne a locarnói egyezményt egy angol-olasz-belga-francia katonai szövetséggé átalakítani. Ez ellen az angol nép már eleve tiltakozik.

A megegyezés egyébként még nem végleges, mert azt az érdekelt kormányoknak el kell fogadniuk.

A Paris Soir már eleve megállapítja, hogy a megegyezéshez a németek nem fognak hozzájárulni. Kérdés, — írja a lap — hogy ez a megegyezés Edent nem fogja-e elődjének, Hoarenak sorsára juttatni.

az egyezmény a következő lényegesebb pontokat tartalmazza:

1. Azt a kérdést, hogy a szovjet-francia egyezmény ellentétben áll-e a locarnói szerződéssel, a hágai nemzetközi bíróság elé terjesztik.

2. Keskeny katonamentes sávot állapítanak meg német területen, a francia határ mentén, amit nemzetközi haderő szállna meg. A francia határon egy kis részt pedig angol és francia csapatok szállnak meg.

3. Gyakorlati megegyezést létesítenek az angol-francia és belga vezérkarok között Franciaország biztonságára.

4. A locarnói egyezmény érvényét újból megerősítik.

Németországon kívüli locarnói hatalmak megállapodtak egy új egyezmény javaslatában

Londonból jelentik: A létrejött locarnói egyezménytervezet az eddig közölt javaslatokon kívül — a Reuter szerint — nemzetközi értekezlet megtartását indítványozza, amelyen szó lenne a következő kérdésekről:

1. Németország békejavaslatáról, beleértve a közép-európai kérdés elintézését.
2. A leszerelésről.
3. Gazdasági kérdésekről.

Erre az értekezletre azonban csak májusban kerülhet sor, tekintettel az előkészítés nagy munkájára. A tervezett tárgyalások során a Népszövetség Tanácsa is fontos szerepet játszana és Anglia, mint a locarnói hatalmak megbízottja, közvetlen megbeszélést folytatna Németországgal. E javaslat szerint a jövő héten több határozati javaslatot terjesztenek a Népszövetség Tanácsa elé. Az egyik ilyen javaslat újból hangoztatni fogja a nemzetközi szerződések szentségét.

A Press Association arról értesül, hogy a locarnói egyezménytervezet alapvonása a döntőbíráskodás. Jólétesült körök meg vannak győződve arról, hogy

mihelyt nyilvánosságra kerül az egyezménytervezet, az európai hőmérséklet enyhülni fog.

Flandin csütörtökön a tanácskozások befejezése után repülőgépen visszatért Párizsba. Arra a kérdésre, hogy eljön-e még Londonba és mikor, — ezt válaszolta:

— Ezt nem tudom megmondani. Közvetlen terveim ebben az irányban nincsenek. Paul-Boncour még Londonban marad, hogy a locarnói egyezmény részletes megszüvegezésében résztvegyen.

Flandin pénteken délután a kamarában beszámol a külpolitikai helyzetéről.

Baldwin is beszámol péntek délután az alsóházban a helyzetről.

A német külügyi hivatal kijelenti, hogy Németország egyoldalú kötelezettségvállalásokba nem megy bele.

Berlinből jelentik: A Népszövetség tanácsának döntésével, illetőleg a locarnói hatalmak megegyezésével kapcsolatban a német külügyi hivatalban a következőket jelentették ki:

— A német birodalom nem fordul ügyével a hágai bírósághoz, mert a bíróságban képviselt államok már eleve kimondták véleményüket, így tehát nem lehet kétséges a bíróság döntése. A katonamentes terület kérdésében Németország a kölcsönösség alapján áll és nem hajlandó újabb egyoldalú katonamentes övezetet létesíteni. Nem mehetünk bele abba se, hogy egy újabb locarnói egyezmény tárgyalásait nélkülünk folytassák le, s mi a kölcsönös megegyezés helyett egy francia-belga—angol megállapodással álljunk szemben.

A londoni megállapodás nem ért bennünket váratlanul, — folytatja a német külügyi hivatal. — Ha azonban a tanács további magatartásával nem változtat irányt, mi is felülvizsgáljuk álláspontunkat. A Népszövetségbe való belépésre így nem kerülhet sor, mert a dolog természetéből folyik, hogy a német birodalom nem tér vissza abba a testületbe, mely előzőleg elítélte magatartását.

Az angol minisztertanács elfogadta az új locarnói javaslatot.

Londonból jelentik: A minisztertanács egyhangulag elfogadta a locarnói szerződést aláírt hatalmak megállapodását.

Az alsóház pénteken délután három órakor ül össze s azon Baldwin vagy Eden külpolitikai nyilatkozatot tesz.

Az angol kormány a locarnói megállapodás részleteit pénteken délután „fehér köpven”-ben ismerteti.

Meghalt egy előkelő angol úr, akinek a mestersége a tréfacsinálás volt

Aki lefőzte a köpenicki kapitányt is. — Bajba hozta
MacDonaldot és letartóztatott egy képviselőt

Londonban meghalt 54 éves korában Horace Cole, akit tréfáiról minden angol területen ismertek s könyvet lehetne írni tréfáiról. Vagyos, gazdag család tagja volt, egyik unokatestvére Enniskillen gróf, a másik Mrs. Neville Chamberlain: az angol pénzügyminiszter felesége. Horace Cole Anglia legnagyobb tréfacsinálója volt, ez volt a foglalkozása. Neve már az életében legenda volt.

Tipikusan „békebeli” jelenség volt, pedig nem volt öreg. A háborúelőtti „boldog” években, amikor nem akadt minden hátra. sőt minden napra is egy hírlapi szenzáció, a köpenicki kapitány vakmerő kalandjairól hónapokig, évekig beszéltek az emberek. Nem akarok könyvnyelmu kijelentéseket tenni, de ha Wilhelm Voigt, a német suszter ma, 1936-ban hajtott volna végre a köpenicki csíny, garantálom, hogy két hét alatt napirendre tértek volna felte.

Meg aztán a „köpenicki kapitány” mulatságos kalandjával kapcsolatban ne felejtsünk el egy érdekes motívumot. Voigt, a börtönviselt öreg német suszter, nem viccből maszkirozta ki magát a császári hadsereg tisztjének és tartóztatta le egy, éppen az ő csínyje révén világhírűvé vált német városka tanácsát, a polgármesterrel egyetemben, hanem, végső elkészülésében, hogy utólevélhez juthasson és kíváncsoriglason Amerikába. Ezzel szemben Horace Cole (ahogy barátai hívták: „Molar” Cole) a művészet a művészetért jelszavával, magáért a tréfa kedvéért követte el világhírű csínyjeit.

A zanzibári szultán

Cole klasszikus kalandja a „zanzibári szultán” esete volt, amely aztán egy csapásra ismerítette tette a nevé az egész angol nyelvterületen. Nem arról van szó: Cole azelőtt is csinált már különböző kópéságokat, de ezeknek a híre nem terjedt túl egy szűkebb baráti körön. A zanzibári szultán esete óta azonban, amelyen hónapokig nevettek Londonban az emberek, aztán az angol közönség szinte évről-évre várta az új Cole-csíny.

A világhírű csíny elkövetése idején Cole még fiatal ember volt. Pár évvel azután, hogy elvégezte az iskolát. Egy nap a cambridgei egyetem tanácsa levelet kap, amelyben bejelentik, hogy a zanzibári szultán, aki azokban a napokban tényleg Angliában tartózkodott, kíséretével meg kívánja látogatni a világhírű egyetemet. A tanács természetesen rendkívül meglepetéssel érezte magát s igyekezett kitenni magát Cambridge gótikus falai között. Az életüket a könyvek között töltött, komoly, tudományos férfiak izgatottan várták a szultánt, aki a jelzett időben meg is érkezett; megtekintette az egyetemet, megébredett, meghallgatta a város polgármestere üdvözlését, beírta nevét a díszalbumba s aztán eltávozott. A maszk, amit a nemrég elhunyt Willy Clarkson, az ugyanakkor híres angol színházi jelmezkeszítő készített Cole és barátai számára, annyira tökéletes volt, s Cole olyan jól játszotta szerepét, hogy a tréfára sohase jöttek volna rá, ha a másnapi lapokban a Londonban időző igazi zanzibári szultán nem olvas a legnagyobb megrökönyődéssel saját cambridgei látogatásáról.

Cole mint kém, a csatahajón

A következő kalandjának szenvedő hőse egy angol csatahajó parancsnoka volt. Az admirálist egy napon telefonon felhívta egy hang az angol külügyminisztériumból, hogy az abessziniai királyi család egy tagja óhajtja a hajót megtekinteni s kíséretével délután négy-

kor érkezni. A parancsnok boldog örömmel rakta fel összes kintünetéseit és adott parancsot a hajó felszerelésére. A jelzett időpontra megérkezett az illusztris társaság, egy abesszin „hercegnő” és három kísérője, melyek közül egy az angol külügyminisztérium képviselőjében érkezett, egy pedig a tolmács szerepét töltötte be.

Az admirális csak napok mulva tudta meg, hogy tréfának esett áldozatái s egész Anglia rajta nevetett, amikor kiderült, hogy úgy az abesszin „hercegnő”, mint a „tolmács” első unokatestvérei voltak, akiket nem ismert fel.

Ezzel a tréfával azt akarta bizonyítani, hogy az angol tengeri hadsereg titkait kipuhatolni valóságos gyerekjáték. Annyit minden-esetre elért, hogy csínytevését hetekig tartó sajtóvita követte.

A barátok megréjzálása

Cole tréfái aztán annyi sok ijedelmet okoztak barátainak, hogy a vege már nem merték meghívni hazájukba, mert féltek, hogy kakasgyufát tesz a szék alá s az ajtó mellet lebukszik partvist állít, vagy hasonló szivertető dolgokat művel. Ez az indokolt álláspont aztán nagyon megbosszantotta Cole-t, s mikor megtudta, hogy egymásután két ismert angol társasági hölgy, aki közül az egyik pláne rokona is volt, szándékosan nem hívta meg az estélyére, bosszút forralt.

Az első házban úgy éjjel után, „váraklanul” megrepedt a vízvezeték s tíz perc mulva már az egész lepcsőház úszott. A gyorsan előhívott szerelők csak azt tudták konstatálni, hogy a ház összes melleshelyiségeiben, valaki kalapáccsal összetörte a csöveket. Később derült ki, hogy Cole alkalmi pincernek maszkirozta ki magát az alkalomra.

A másik esetben már nehezebb dolga volt Cole-nak, mert ott a háziasszony nem a saját házában adott estélyt, hanem a Ritz-szállóban. Az estély folyamán semmi különös nem történt, de reggel felé, mikor a vendégek hazakartak menni, megdöbbenve vettek észre, hogy az éjjel a Piccadilly úttestet a bejárat előtt „munkások” felbontották s csak nagy fáradsággal találták meg, a sárban botorkálva, autójukat. A vizsgálatnál kiderült, hogy Cole bosszúból felbérlet 20 útjavító munkást és felszedette velük az úttestet. A munkások persze azt hitték, hogy Cole a londoni közmunkatanács elnöke volt.

MacDonald bajba jut

Mikor MacDonald először jutott uralomra, akkor meg persze munkáspárti programmal. Cole egy este maszkirozta magát MacDonaldnak, akit abban az időben természetesen meg nem ismert olyan jól fényképről az angol közönség, mint most s a Hyde Parkban előadást tartott a munkások előtt. Ugyanis a munkások sem ismerik jól, hanem a miniszterelnöknek nezték és felkértek mondjon beszédet. Cole erre hatalmas szónoklatban élesen bírálta a munkáskormány politikáját és ezzel súlyos politikai bonyodalmat idézett elő. A felbőszült munkásság ugyanis szembefordult a miniszterelnökkel és a valódi Macdonaldnak komoly erőszitesébe került, amíg sikerült tisztázni a helyzetet.

A letartóztatott képviselő

Következő híres csínyjét egy április elsején hajtotta végre a londoni Piccadilly Circuson, ahol építőmunkásnak maszkirozta ki magát s egy irgalmatlan hosszú mérőszalaggal a kezében odaállt egy mitsem sejtő úr elé s arra kérte, legyen szives fogja meg a szalag másik végét. Fontos mérési munkálatokat vezettek

AZ

Erdélyi Lapok

4-ik nagy

társasutazása Rómába

Utirány: Oradea-Budapest-Trieszt-
Venece-Firenze-Roma-Firenze-Venece-
Tr.eszt-Budapest-Oradea

Részvételi díj **5250 lei**
személyenként

Pontos indulás május 5-én Oradearól

Az utazás időtartama 9 nap. Római tartózkodás
4 nap, venecei tartózkodás fél nap, Firenzei tar-
tózkodás 1 nap.

Mi foglaltatik a fenti összegben? 1. Oradeáról—Romába és vissza gyorsvonat III. o. vasuti költség. 2. Romában 4 napi teljes ellátás a Citta del Vaticano területén fekvő Santa Maria szerzetesházban. Napi háromszori, minden igényt kielégítő étkezés. Elszállásolás: 3. 4 és több agyag szobákban. 3. 1 napi firenzei tartózkodás, teljes ellátással, a legjobb penziókban. 4. Romában az utasok és csomagjaiknak az állomástól a szállásig és vissza a szállástól az állomásig való beszállítása. 5. Szakszerű vezetés Róma összes látványához. 6. Összes átmeneti vízumok. 7. Memtközben vacsora Budapesten. Ezenkívül a rendezőeseg mindent elkövet, hogy megszerezze az ingyenee belépést a vatikáni és a firenzei múzeumokba.

Akik Romában szállókat elszállásolást igényelnek, azok 750 lejelt többet fizetnek. A II. o. utazók vasuti többletköltsége 1850 lei.

Külön kirándulás: Napolyba és Pompei-be. Ennek többletköltsége 1250 lei.

Más kirándulás tehető Ostiába, Tivoli-ba vagy Castel-Gandolfoba. Ezen külön kirándulások külön költsége kb. 20—30 liraba fog kerülni, amely összeg Rómában a kirándulás előtt lesz fizetendő.

Jelentkezéskor a részvételi díj egyharmad része, vagyis 1750 lei előre fizetendő.

A részvételi díj befizetésének utolsó határideje:

1936 április 15

Az utazáshoz egyéni utlevél szükséges, mely április 25-ig beküldendő utazási osztályunkhoz. Jelentkezőket csak korlátolt számban veszünk fel, ezért csatlakozási szándékát idejében jelentse be mindenki.

Részletes felvilágosítással szolgál utazási osztályunk.

— mondta — s attól tart, hogy a ház másik sarkánál a munkás hirtelen rosszul lett. A szolgálalkész úr persze megfogta a szalagot, mire Cole a sziveséget előre is köszönve, gyorsan a ház másik sarkához ment s ott egy másik urat kért fel ugyanerre a szolgálatra, aztán, mint aki dolgát jól végezte, eltávozott. A két úr persze órákon keresztül állt a Piccadilly sarkán, kezében a szalaggal, várva hogy Cole visszatérjen. Cole-nak saját bevallása szerint sohasem esett bántódása. Ami kárt csinált, mindig megtérítette s Angliában még a rendőrség is neveltett csínyjein.

Egyszer azonban Cole is rajtavesztett. Akkor Oliver Locker-Lampson angol képviselőt tréfálta meg aki rendkívül sietős leptekekkel tartott az angol parlament felé. Cole utánairamodott és ordítani kezdett: „fogják meg, fogják meg tolvaj”. A képviselő akinek sietni kellett hogy időt ne veszítsen ahhoz a szerencsétlen ötlethez folyamodott, hogy rohanni kezdett Whitehallon, amire a szolgálalkész járőkelők és egy rendőr útját állták letartóztatták és bevitték az őrszobába. Másnap aztán Cole-t is letartóztatták, aki öt font bírsággal szabadult.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetési teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldalon. Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hóra 70 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Ciuj szerkesztő: **dr. Suiyok Istvan**

Ciuj, Páris: Unifil 13.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.
Csakis válaszbelégyes magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Zavartalanul tovább tart a szép idő és lassu felmelegedés.

Zürichi zárlat. Párizs 20.21 háromnegyed, London 15.14 fél, Newyork 304 hétnyelcad, Brüsszel 51.0, Milánó 24.10, Madrid 41.90, Amszterdam 208.45, Berlin 123.25, Bécs — schilling 56.60, Prága 12.70, Varsó 57.77 fél, Belgrad 700.

Esedékes a konvertált tartozás második részlete. Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Bank közli az érdekelt falusi és városi adósokkal, hogy a konvertált tartozásuk második részletét legkésőbb **április 7-ig** megfizetni kötelesek. Az a hír, hogy a törlesztés határidejét május 15-re tolták ki, nem felel meg a valóságnak. A falusi adósok tartozásuk tizenöt, a városiak pedig a tartozás harminc-három százalékát kötelesek törlesztésül lefizetni. Ehhez járul még a kamat, amely a falusi tartozásnál három, a városi adósságnál pedig hat százalék. Ezek a fizetési feltételek a kétévi határidős adósságokra vonatkoznak. **Április 7-ig azonban az öt éves határidős adósságok részletei is esedékesek.** Ezeknél a falusi adósok nyolc, a városiak tizennégy százalékot fizetnek törlesztésre, ezenfelül a törvényes kamatot is. Azok a falusi és városi adósok, akik tizenhét, illetve tíz év alatt kötelesek tartozásaikat lefizetni, a legközelebbi törlesztést május 15-én teljesítik.

Nagy vörhenyjárvány Aradon. Saját tud. A fertőző betegségek száma az utóbbi napokban erősen emelkedik a városban. A skarlátbetegek száma pár nap alatt 23-ról 29-re emelkedett, erősen emelkedik a városban. A skarlátbetegek lentettek a városi főorvosi hivatalnál.

Háromszázezer embert tett hajléktalanná az amerikai árvíz. Newyorkból jelentik: Az árvíz katasztrófát tüzvész, gázömlés, robbanás, ravályos betegségek és rablóbandák fosztogatása kíséri. Pennsylvania több városában ostromállapotot hirdettek. A rendőrök több helyen szuronnal verték vissza az élelmiszerüzleteket megrohánító tömegeket. A hatóságok több helyen nem urai helyzetnek Springfieldben három nemzetőr-szakasz rendeltek ki a csónakos fosztogatók ellen, azzal az utasítással, hogy ellenállás esetén agyon kell őket lötni. **Roosevelt** elnök lemondott megkezdett pihenőjéről, s a Fehér Ház legmagasabb emeletéről figyeli a fejleményeket, s időnként megadja a szükséges utasításokat. Az áradás az Unio tizenegy államában olyan méreteket öltött, amelyre emberemlékezet óta nem volt példa. A vízbe fullták száma meghaladja a százat. Legsúlyosabb veszteségek érték Pennsylvaniai, ahol több, mint 300 ezer ember vált hajléktalanná s az anyagi kár 150 millió dollár.

Az angol király beteg és szívgyöngyeség jelei mutatkoznak. Londonból jelentik: A Press Association értesülése szerint a király könnyebben meghalt. Meghülése miatt nem hagyta el lakosztályát. A király gyengélkedése a legesélyesebb aggodalomra sem ad okot. A walesi herceg, aki Londonban tartózkodott, Sandringhamban ment, ahol mint ismeretes, a megbetegedett király tartózkodik. A Press Association jelenti, hogy szokatlan látogatásról van szó és a walesi herceg vasárnap visszatér Londonba. Sandringhamban péntek este a következő orvosi jelentést tették közzé: A hörgőhurut, amelyben a király szenved, nem súlyos, de szívgyöngyeség jelei mutatkoznak, ami bizonyos nyugtalanságra ad okot. A király meghülése és az ennek nyomán fellépett bronchitisz gyakori betegsége Eduárd királynak. — A Buckingham palotában megvolt az első udvari fogadtatás. A hagyományos ünnepek között lefolyt fogadtatáson Eduárd királyon kívül jelen volt a királyi család minden tagja és mint egy 500 meghívott előkelőség között az idegen államfők követői és meghatalmazott miniszterrel.

Ciuc megye négy községe a tusnadi fürdő miatt összeütkezésbe került a turista-ügy állami hivatalával

Az ügyben Gyárfás Elemér szenátor interpellációt intézett a belügyminiszterhez

Bucuresti. Saját tud. A szenátus csütörtök délutáni ülésén Gyárfás Elemér napirend előtti bejelentést intézett a belügyminiszterhez, amelyben tiltakozott Tusnad, Cozmesi, Lazares-ti, Wrabie ciucmegyei községek tanácsainak feloszlata ellen. Ezek a falvak ugyanis szerződésileg 1942-ig bérbeadták a Baile Tusnad Földtulajdonosok Szövetkezetének azokat a földterületeket, amelyek Tusnad-fürdő középületei sélányai és erdei vannak. A négy község, mint tulajdonos, ezekből a területekből semmit sem idegeníthet el, ellenérték nélkül. Az Oficiul National de Turizm azonban 1935-ben távirati felhívást intézett a négy községhez, hogy nagyértékű területeket ingyen engedjenek át neki. Ezt mind a négy község tanácsa egyhangulag megtagadta.

1935 decemberében a községek tanácsai új ülésre hívták össze, amelyen a járás főszolgabírája elnököl, aki belügyminiszteri rendeletre hivatkozva, felhívta a tanácsokat, hogy engedjék át ingyen a kérdéses területeket a Baile Tusnad névű új politikai községnek, de a községi tanácsok ezt is egyhangulag megtagadták. 1936. január 26-án ismét összehívták a községi tanácsokat, amelyek ülésén megjelent most már Dumitrescu közigazgatási inspektor, továbbá a városi tanács elnöke, a járás főszolgabírája és Dan-cu liberális képviselő is.

A közigazgatási inspektor igyekezett rábírní a községeket, hogy legalább az utakat és parkokat, mintegy 25 hektárnyi területet, engedjék át a tanácsok ezt a követelést is visszautasították. Erre a belügyminiszter, február 7-én feloszlatta ezeket a községi tanácsokat, nyilvánvalóan a szándékkal, hogy az időközi bizottságok után

valósítsa meg a községek érdekeit oly súlyosan érintő tervet.

A feloszlátási rendelet azt az indokolást tartalmazza, hogy a községi tanácsok olyan határozatokat hoztak, amelyek figyelmen kívül hagyták a felettes hatóságok rendelkezéseit s ezzel ártottak a községek közigazgatási érdekeinek s szembehelyezkedtek az állambiztonság szempontjaival. Emellett — mondja az indokolás — tekintettel arra, hogy a községi tanácsok magyar nyelven tartották a nemzet tekintélyét és érdekeit sértették.

Gyárfás Elemér dr. bejelentésében kifejtette ez érvekkel szemben, hogy a községi tanácsok kötelesek a község jogos anyagi érdekeit megvédelmezni s ezért egyetemlegesen teljes vagyonukkal felelősek, a felettes hatóságoknak pedig nincs joguk rendeleteket kiadni, amelyek sértették a községek vagyoni érdekeit.

Abzurd állítás az, hogy a rendelkezések nem teljesítése az állambiztonság ellen irányulna! Az ilyen indokolások csak arra alkalmasak, hogy az alantas községek még súlyosabb viszályok elkövetésére biztassák. Ami pedig a magyar nyelv használatát illeti, nincs olyan törvény, amely megtiltana a községi tanácsokban az anyanyelv használatát. Ezeneken neveléses ilven érvek felsorakoztatása, mert nyilvánvaló, hogy a feloszlátás nem történt volna meg, ha a községi tanácsok anyanyelvükön bár, de engedtek volna.

— Kérdem tehát a belügyminiszter urat — fejezte be beszédét Gyárfás — van-e tudomása az elmondottakról és ha igen, helyesli-e a fenti rendelkezéseket és azok indokolását?

A MAGYAR PÜSPÖKI KAR A KATOLIKUS SAJTÓÉRT

A magyar püspöki kar közös pásztorlevélben a következőt rendelte el: „Nem lehet az egyházközség képviselőtestületének tagja az, aki vallásgyakorlatában hanyag, vagy katolikusellenes, esetleg színtelen lapot, folyóiratot járát. A fegyelem ellen vét, aki nem gondoskodik a katolikus sajtó és irodalmi termékek terjesztéséről, de még jobban, ha maga is katolikusellenes lapot járát! Nálunk sok egyháztanácsos tanulhatna ebből.

A honvédelmi miniszter április 20-án beleszította az 1936-os évfolyam bevonulását. Bucuresti. Saját tud. A honvédelmi minisztérium közli: Az 1936-os évfolyam április 20-án fog bevonulni, április elseje helyett. Az ujoncozást április 9-ig folytatják és újra kezdik május 2-án.

Hivatalos jelentés a kiütéses tifusz járványáról, amelynek már orvos áldozata is van. Bucurestiből jelentik: Az egészségügyi minisztérium hivatalos jelentése szerint Lapusna megyében az egészségügyi községek által bejelentett adatok szerint összesen csak 54 kiütéses tifusz esetet állapítottak meg, amelyek közül 10 beteg chisinaui. Mordhal dr. akit betegápolás közben szintén megfertőztek, valószínűleg megmenthető az életnek Paulu Vera orvosnő, a járványkórház doktora, a betegség következtében elhunyt. A vacaresti hőrtőnön kívül, ahol 30 kiütéses tifuszmebetegedést állapítottak meg Tarau Ocná-ról, Muscelből, Buzauból, Galatiból és Dorohoiából jelentették, hogy az ottani fogházakban szintén kiütéses tifuszmebetegedések történtek. A bucsinai fogházban 19 megbetegedés történt, ezek közül három fogházór. Ugyyszólván egész Beszarábát megfertőzte a járvány, amely különösen a déli megyékben dühöng, ahol a rossz termés miatt súlyos nyomor ütötte fel fejét. Azonban az északi megyékben is fordultak elő megbetegedések, így Balti megyében negyven megbetegedés történt az utóbbi hetekben. Tighinában pedig a lapusnai eseteken kívül 35 kiütéses tifuszbetegedést állapítottak meg. Más moldvai megyékből is érkezett jelentés a járvány terjedéséről. Sacueniben (Bihar m.) amint jelentették két újabb megbetegedést történt a cigányok között. Maramures megyében Sighet közelében Sapanta községben egy háromtagú család betegedett meg. Timisoarán a főorvosi hivatal a rendőrséggel razziázott. Nagy vonót hajléktalan embert a járványkórházba vitték, hajlukat levették, kizáróan a többi területen a betegségeket őket s ruháikat fertőtlenítették. A razziázást előzetes védelem céljából rendszeresítik.

Adomány. L. B-né Mercurea-Ciuc a szegények részére 300 leit adományozott. Az összeget eljuttatjuk rendeltetési helyére.

* **Izületi fájdalmak enyhítésére** a szervezet ellenállóképességének fokozására, lábbadozók, kimerült idegzettek üdítésére a valódi Diana mindig gyors és biztos hatása.

A Nagy Herder-Lexikon

12-ik

belejező kötete is megjelent.

Öt év munkájának hallatlan eredménye

Ilyen művet csak a német alaposság tud kitermelni.

12 kötet és 1 külön

Atlasz-kötet

180.000 címszóval és 20.000-nél több képpel

Hozassuk meg a teljesen díjmentes prospektust alábbi megrendelési szelvény beküldésével

Bestellschein

Der Unterzeichnete erbittet vom Verlag Herder, Freiburg im Breisgau, kostenlos durch die Buchhandlung

1 Bindeft «Brücke ins Leben»

Genau Adresse — (Pontos cím)

A megrendelési szelvény levélben erre a címre küldendő:

Verlag Herder & Co. G. M. B. H.
Germania. Freiburg im Breisgau.

**Minden cukorbetegnek
ei kell olvasnia!**

MOST JELENT MEG!

A cukorbeteg kosztja cukorbetegek részére.

Irta: dr. HORVAY LAJOS főorvos

A tartalomjegyzékből: Hogyan alakul a cukorbeteg kosztja. — A cukor és szénhidratmentes alapkoszt. — Miként nasznajuk fel a megengedett szénhidrátartalmu élelmiszereket. — A zsírszegény és fogyókoszt. — Egy főzeléknep. — Zabliszt-nap és más szénhidrát-dús napok. — Insulinnal kezelt cukorbeteg kosztjáról. — A cukorbeteg gyermek kosztja. — Nehány őszinte tanács cukorbetegek részére. — Idényetlapok. — Konyhareceptek. — Folyadéknap. — Fűszerek. — Levesek. — Kakao. kávé. — Sacharin. — Szalonna. — Tenenturó. — Fehér kenyér. — Bor és pálinka. — Kompótok. — Gyomor- és bélbajok. — stb., stb., stb.

**CUKORBETEGEK RÉSZÉRE NELKÜ-
LOZHETETLEN!**

Ara 90 lei és porto.

Kapható: *Kiadóhivatalunkban.*

A tüdőbajos katona rémtette. Targu-Mures. Saját tud. Borzalmas gyilkosság történt csütörtökön délelőtt 10 órakor Sennensieb Izidor faterkedő lakasan. Sennensieb hazvezetőnőjének, Gellner Anna 33 éves peteleai illetőségű, szász nemzetiségű leányának mar evék óta udvarolt Szabo István glodeni 24 éves gazda fiu. Szabo most katonai szolgálatot teljesített, meghalt, gyors tudóvást kapott és szabadságot. Szabo István felkereste szolgálati helyen Gellner Annát és panaszkodott halálra betegesége miatt. Csütörtökön délelőtt 10 órakor borotválkozashoz kezdett, majd hirtelen a kezében levő borotvával atvágta a mellette álló Gellner Anna nyakát. A leány kimenekült súlyos sebevel az utcára, át-szaladt a szomszédban levő katonakorházba, ahol összeesett. Az ügyeletes orvos ideiglenes kötet alkalmazott a súlyosan sérült leány nyakára és bevizitálta az állami kórházba. A rendőrség amikor kiszállt a leány szolgálati helyére, a cselédszobában találta Szabo Istvánt atvágott nyakkal, holtan. Olyan erővel vagta át a nyakát, hogy a feje, amikor a hullaházba szállították, levált a törzsről. Gellner Anna életben maradásához sincs remény.

Román küldöttség a budapesti tenyészállatvásáron. Budapestről jelentik: A sajtó képviselőinek csütörtökön délután mutatták be a tenyészállat kiállítását és vásárt. Romániából *Sescioreanu*, az országos mezőgazdasági kamara és *Mihail Sabin*, a timisoarai mezőgazdasági kamara elnökének vezetése alatt nyolc tagú bevásárló küldöttség utazott ki a vásárra.

Több telefonkísasszonyt rendelkezési állományba helyeztek. Timisoara. Saját tud. Bakics Cecília, Ormay Mária és Wagner-Holub Ferdinanda telefontisztviselőket, valamint Ludmann Janka postatisztviselőt rendelkezési állományba helyezték. Ezek a tisztviselőnk ügyekkel úgy a helyi, mint pedig a központi — bucaresti — fegyelmi bíróság előtt voltak, majd sorsukról a bucaresti fellebbezési tanács döntött. Közölték velük, hogy tizenhárom napon belül el kell hagyniok állásukat — ami azóta meg is történt — és hogy ötvenhét éves korukban kérhetik a nyugdíjaztatásukat. Ertesülésünk szerint a fellebbezési tanács előtt még sok hasonló ügy vár eldöntésre, illetve lett tárgyalásra kitűzve.

Kikaparták a kutyák a sírból és megették két csecsemő hulláját. Zalău. Saját tud. Rejtélyes leletre bukkant az elmúlt reggel Diosid köz-ség temetőjében egy falubeli gazda, amely azóta állandó izgalomban tartja a kis sajaményei köz-ség lakóit. Amikor a földműves reggel a temetőn keresztül a mezőre ment, megborodva látta, hogy egy alig fél méter mélységű gödörből, két gyermek holttestet ráncigál ki két kutya. Az állatokat természetesen azonnal elkergette, de a két csecsemő hullájáról akkor már majdnem csontig volt rága a hús. A titokzatos leletről a gazda azonnal értesítette a csendőrséget s a nyomozás megindult annak a megállapítására, hogy a hullákat ki ásta el a csak fél méteres gödörbe, mert az rövidesen kiderült, hogy hatóság engedély nélkül temették el. Két községbeli asszonyt letartóztatott a csendőrség, akiknek megszületett gyermekeikről senki sem tud.

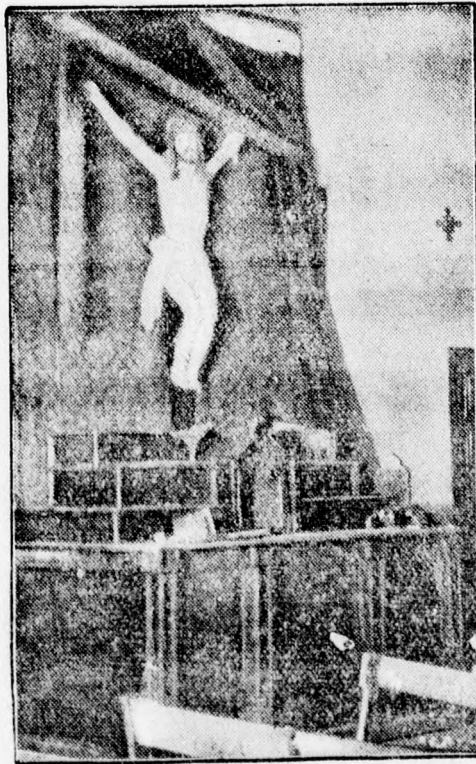
Németországban már szappant is gyártanak szénből. Berlinből jelentik: A német vegyészeti ipar fáradszónak azoknak a pótlányoknak keresésében, amelyekkel külföldi nyersanyagokat helyettesíteni lehet. A már eddig elért, sokszor csodálatos sikerekhez csatlakozik most az imhausen-Troschke-féle eljárás, amely barnaszénből szintetikus uton zsírsavat állít elő. Ezt az így nyert szintetikus zsírsavat a szappanyártásnál akarják felhasználni, hogy pótolják az állati zsíradékot, amelyet nagyrészt importálnak.

Elfojták az óradnai katolikus templom betörőjét. A satumarei rendőrség őrizetbe vette Debreczeni Gyula óradnai fiatal-embert, aki betört Satu-Maren a jezsuiták templomába és onnan kezszereket lopott. Az aranyt melltűkké dolgoztatta fel és lányoknak ajándékozta. Bevallotta, hogy ő volt az, aki az óradnai római katolikus templom per-selyeit és az ottani harangozó lakását kifosztotta. Akkor tizenegyszer lei készpénzt vitt el.

UJSAG — ÉS IMAKÖNYV

Valahol a plébános ezekkel a szavakkal zárta be a sajtógyűlést: „Ha valaki azt kérde-zné tőlem, hogy milyen imakönyvet vegyen — először megkérdezném, hogy milyen újságot olvas. Ha liberális lapot, akkor azt mondanám, hogy most még ne vegyen imakönyvet. A családban a liberális újság és a katolikus imakönyv valahogy nem fér össze. Inkább mondjon el naponta ájtatosan egy Miatyánkot imakönyv nélkül és járasson a liberális lap helyett becsületesen keresztény napilapot!”

Vasárnap tartják meg a timisoarai ügyvédi kamarai választásokat. Timisoara. Saját tud. Az ügyvédi kamarai választások már február 25-ára voltak kitűzve. Akkoriban azonban igen kiéleződött a helyzet, különösen a közgyűlés után, amelyen Ungár Adolf dr. prodékant támadták s a román keresztény ügyvédek csoportja viharos jelenetek után kivonult a közgyűlésről. Ungár dr-t azóta az ismeretes körülmények között vád alá helyezték egy, a forradalom idején lejátszódtott eseménnyel kapcsolatban, sőt le is tartóztatták. Annakidején az ügyvédi kamara vezetősége abban a hiszemben, hogy idővel az ellentétek elsimulnak, egy hónappal elhalasztotta a választásokat. Két jelölőlista volt annakidején s valahogy az a gondolat is felmerült, hogy esetleg megegyezésre lehet jutni. Most vasárnap tartják meg a kamarában a tisztújító közgyűlést. Megegyezésre azonban nem jutott sor s így most is két tábor áll szemben egymással. A román keresztény ügyvédek csoportjának listáján kizárólag román ügyvédek kandidateknek, többnyire volt prefektusok és polgármesterek, listavezető Porumb Nistor dr. A hivatalos listán a dékánjelölt Mercea Viktor dr. eddigi dékán. Kivüle tizenkét jelölt van, köztük ki-sebbségiek is. Azonban mindössze egy magyart jelöltek, Vasváry Ernő dr-t. azután két németet, Andrez Ferenc dr-t és Becker Jánost dr-t, s egy zsidót, Ligeti Sámuel dr-t.

Bolsevisták dühös rombolásai Madridban

Képünkön egy szétduzt madridi templom lát-szik, amelynek lerombolt falai közül szomó-rúan meredezik ki az egyik mellékolár.

* A szenvedő, beteg nőket reggel éhgyomor-ra egy kis pohár természetes „Ferenc József” ke-serűvíz 2-3 óra alatt könnyű, lágy békiürülés-hez segíti és ezáltal igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több nagynevű alapvetője írja műveiben, hogy a **Ferenc József** vízzel elért kitűnő eredmények-ről saját kísérletei útján is alkalmá volt meg-győződést szerezni. Az orvosok ajánlják.

Telefonpalotát építenek Clujon és új kábeleket raknak le. Cluj. Saját tud. A Telefonszolgálat új, modern telefonpalotát épít és a régi kábeleket kicseréli s új kábelvonalakat raknak le. A városnak a telefonszolgálat bemutatja a tervraj-zokat és a bizottság bejegyzésével pontosan kijelölték az utvonalakat, ahol lefektetik a tele-fonkábeleket, anélkül, hogy a víz vagy villany-művek hálózatait veszélyeztetnék. A Telefonszolgálat képviselői kötelezték magukat, hogy a kábel lefektetési munkálatok során feltört uttestet saját költségén rendezhessék és az esetleges károkat megtérítik. Ezenkívül arra is kötelezték magukat, hogy az év végéig befejezik a munká-latokat.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASÁRNAP, MÁRCIUS 22.

Bucuresti. 10.30 Egyházi beszéd 10.45 Egy-házi előadás. 12 Karének. 12.30 Hírek. 13.40 Sport. 13.55 Lemezek. 14.15 Hírek. 14.30 Lemezek. 17 Matache-zenekar. 18.15 Jazz. 19.15 Táncczene. 21.10 Romania énekesnő rádiózenekarral. 21.45 Rádiózenekar.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11.12.10 Egyházi ónek és szentbeszéd a belvárosi főplébánia-templomból. A szentbeszédet Madarász István prelátus mondja. 12.15-13.15 Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Raffay Sándor dr. püspök. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Rádió szalonzenekar. 14.40 Máthé Elek dr. elő-adása. 15 Hanglemezek. 16 Gazdasági előadás. 16.50 Cigányzene. 17.15 Közművelődési előadás. 17.45 Liszt Ferenc kétszónorás-átiratának is-mertetése. Utána: Liszt-átíratok két zongorára. 18.30 Kárpáti Aurél előadása. 19 Magyar est. 20.15 Közvetítés a megyei futóbajnokságról. 20.35 Babay József elbeszélése. 21.05 Sport. 21.15 Buda-pesti Hangverseny Zenekar. 22.30 Odry Árpád előadóestje. 23 Hírek. 23.25 Jazz. 24.15 Cigány-zene. 1.05 Hírek.

Budapest II. 16 Cigányzene. 19.40 Palóczy-Horváth György előadása. 20.15 Hanglemezek. 21.45 Olasz kamarazenekari hangverseny.

HÉTFŐ, MÁRCIUS 23.

Bucuresti. 12 Lemezek. 12.45 Tőzsde. Sport. 12.55 Lemezek. 13.15 Hírek. 13.35 Lemezek. 17 Rádiózenekar. 19.20 A Radulescu-négyes énekel. 20.15 A zenebarátok vonónégyese. 21 Bugarinovics Melánia belgrádi énekesnő dalestje. 21.45 A doni-kozákok balalajka-kara. 22.20 Vendéglői zene.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó az egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05 Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 13.30 Pontos időjelzés. 14.30 Pepita Gyula és cigány-zenekara. 15.40 Hírek. 17.15 Pontos időjelzés. 18 Maróthy Magda énekel. 18.30 Kerekes Lajos dr. előadása. 19 Jazz. 20 Eber Ernő dr. előadása. 20.30 A Filharmoniai Társaság hangversenyének le-mertetése és 20.40 hangversenyének közvetítése. 21.45 Hírek. 22.50 Hírek. 23.10 Cigányzene. 24 Lemezek. 1.05 Hírek.

Budapest II. 19.30 Német nyelvoktatás. 20.30 Hanglemezek. 21.15 Hírek 22.05 Cigányzene.

KEDD, MÁRCIUS 24.

Bucuresti. 12 Lemezek. 12.45 Tőzsde. Sport. 12.55 Lemezek. 13.15 Hírek. 13.35 Lemezek. 17 Lemezek. 18.15 Lemezek. 19.15 Draghici G. csel-lőzik. 19.15 Ruscescu Paula énekel. 20.30 Rádió-zenekar. 21.45 Brahms: IV. szimfónia. 22.25 Mot-zoi-zenekar. 22.45 Hírek külföldre. 23 Motzoi-ze-nekar.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó az Egyetemi templomból. Időjárásjelentés. 13.05 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Beszkárt-zenekar. 15.40 Hírek. 17.10 Asszo-nyok tanácsadója. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Maz-zacurati Benedetto gondolkázik. 18.30 Terecsényi György elbeszélése. 19 A rádió szalonzenekara. 19.55 Gyallay Domokos előadása. 20.25 Az Ope-raház előadásának ismertetése és 20.30 előadásá-nak közvetítése: A hollywoodi hollandi. 21.20 Hírek. 22.40 Hírek. 23.35 Időjárásjelentés. Majd: Cigány-zene. 24.15 Jazz. 1.05 Hírek.

Budapest II. 19 Gazdasági előadás. 19.30 Francia nyelvoktatás. 20 A rádió szalonzenekara. 20.35 Rávay József csevegése. 21.10 Hírek. 21.30 Hanglemezek.

KÖZGAZDASÁG

Dr Abrudbányai Ede képviselő hozzászólása a szőlőtermelés védel- méről szóló javaslatához

Jelentettük tegnap, hogy Abrudbányai Ede magyarpartii képviselő, a képviselőház szerdai ülésén hosszabb beszédben szól hozzá a szőlőtermelés védelméről szóló törvényjavaslatához. A nagyon érdekes s nagy figyelmet keltett beszédét egész terjedelmében itt adjuk:

A szőlőtermelés védelméről szóló törvényjavaslat I. fejezete — kezdette beszédét Abrudbányai — a szőlőtelepítés szervezése és szabályozása címen megteremti a nemes bortermelők zárt osztályát és részükre biztosítja a bortermelés monopol-jogát.

A jövő perspektívájában ki lesznek zárva a szőlőtermelésből a hibrid szőlőtelepítések, valamint a nemes bortermő zónán kívül eső nemes szőlőtelepítések, amennyiben ezen telepítések felújítása vagy pótlása tilos és ennélfogva fokozatos kipusztulásra vannak ítélve.

A javaslat ezen rendelkezése beleütközik az alkotmánytörvény 17. cikkének rendelkezéseibe, amely a tulajdon szabadságát garantálja és leszögezi, hogy előzetes kártalanítás nélkül senki sem fosztható meg tulajdonától még közérdekből sem.

A racionális szőlőművelés megköveteli, hogy a szőlőtelepítésben mutatkozó hiányok évente pótolassanak, mely pótlások nélkül a szőlőművelés pár év alatt a hiányok folytán elveszti rentabilitását és végül a szőlőtelepítésbe fektetett tőke is megsemmisül.

Eltiltani valakit vagyonának racionális kezelésétől és konzerválásától azzal a cézzal, hogy a vagyon mások érdekeinek előmozdítására fokozatosan megsemmisüljön a tulajdonjog olyan súlyos korlátozást jelent, amely egyértelmű a kisajátítással.

Az ecet- és szeszgyártás a bortermelés szolgálatában.

A javaslat III. fejezete az élelmezés céljaira szolgáló ecet gyártását és a IV. fejezet 5. évi fokozatos átmenettel az italgyártás céljára szolgáló szesz gyártását a bortermelés szolgálatába állítja, hogy így a silányabb minőségű borok részére új elhelyezési lehetőségeket teremtsen és ezáltal a nemes borok áralakulását kedvezően befolyásolja.

Meg kell állapítanunk, hogy a javaslatnak az ecet- és szeszgyártásra vonatkozó rendelkezései pénzügyileg nincsenek előkészítve és alátámasztva. Mert azt a tényt, hogy a pénzügyminiszter úr a maga részéről hozzájárult a javaslat előterjesztéséhez, még nem tekinthetjük a javaslat pénzügyi előkészítésének.

Azzal sem tekinthetjük a javaslat pénzügyi vonatkozásait kimerítettnek, hogy az előadó úr lenézi a finánciális szempontokat és kijelenti, hogy bűn volna ilyen nagyjelentőségű kérdéseket kizárólag finánciális szempontból elbírálni. Mert állítom, hogy ezerszerte nagyobb bűn és felelőtlen eljárás lenne a finánciális vonatkozások ismerete nélkül határozni egy ilyen nagyjelentőségű kérdésben. Nem szegyen a portéka árát előre megkérdezni még akkor sem, ha a vásárlás a saját zsebünkre megy.

Szállítunk elsőrendű minőségben:

szőlőoltványokat, gyümölcs- és diszefákat, diszefákat, dáliaát és egyéb évelőket, magas- és törpe rózsafákat, gyümölcsalanyokat.

Ambrosi, Fischer és Társai,
AJUD, iud. ALBA.

de ha az anyagi áldozatot a közvagyon terhére hozzuk, határozott kötelességünk számotvetni az áldozat nagyságával. Mert csak így dönthetjük el, hogy vajjon időszerű-e ekkora áldozatot hoznunk, vajjon a kitűzött cél megéri-e az áldozat nagyságát, vajjon ily nagy áldozattal nem oldhatjuk-e meg a kérdést gyökeresebben és igazságosabban.

Háromszáz millió lei veszteség a szeszmonopol költségvetésében.

A javaslat szövegéből csak azt tudjuk meg, hogy az italgyártás céljaira eddig felhasznált gabonaszesz öt évi fokozatos átmenettel borszesszel pótolatik és hogy az ecetgyártásból a szeszgyártás kizáratik.

Azonban a javaslat indokolása egy szóval sem tájékoztat arról, hogy ezeknek a rendelkezéseknek végrehajtása minő pénzügyi hiányokat fog eredményezni. Hiányoznak a statisztikai adatok annak megállapítására, hogy a folyó évben mennyi gabonaszesz használtott italgyártásra és mennyi ecetgyártásra. A bizottsági tárgyaláson csupán érintve volt, hogy a pénzügyminiszter úr az első évi szeszjövédéki veszteség pótlására százmillió leit irányzott elő. Szó volt róla, hogy öt évi fokozatos átmenet után évente circa 1000 vagon gabonaszesz fog borszesszel pótolatni.

Tekintve, hogy a szeszmonopol a gabonaszesz hektoliter-fokát a szeszgyárosoktól 15 leier veszi át, míg a borszesz hektoliter-fokát 44.5 lejfel fizeti, egy vagon borszesz circa háromszázezer lejfel kerül többbe a szeszmonopolnak, mint ugyanannyi borszesz. Tehát ezer vagon gabonaszesznek borszesszel leendő helyettesítése circa háromszázmillió lei évi deficitet fog eredményezni a szeszmonopol költségvetésében.

Ez az összeg csökkenhet annak következtében, hogy a borszeszgyárak nagyobb termelési kvóta esetén valamivel olcsóbban állíthatnák elő a borszest, viszont nem számították, hogy az ecetgyártás céljára eddig felhasznált gabonaszesz vagononként circa 800000 leit jövédelmzett a szeszmonopolnak. Miután kémiai és higiénikus szempontból a gabonaszesz a borszesszel teljesen egyenlő értékű: a bortermelés felkarolásának célján kívül semmi egyéb nem indokolja ezt a nagy áldozatot. Kérdés, hogy ekkora nagy deficit milyen új jövédelmi forrásból fog fedeztetni, milyen új megterhelést jelent az állampolgárok összességének. És itt lép előtérbe a javaslat szociális jelentősége.

Vajjon ma, amikor mindannyian adófizetői vagyunk annak a valutapolitikának, amely a Grosz-Cagero-féle ügyeket kitermelte és amelyik az életet a belföldi jövédelmek emelése nélkül circa 25%-kal megdrágította, vajjon terhelhetjük-e adófizetőinket ilyen újabb terhekkel.

De ha örvendetes költségvetési feleslegek folytán újabb közterhek kivetése nélkül is fedezhető lenne a circa háromszázmillió szeszjövédéki deficit: még akkor is joggal felmerül a kérdés, hogy vajjon időszerű-e, hogy az állam ezt a nagy áldozatot ma hozza meg, vajjon nincsen-e súlyosabb, égetőbb nyomor, amelyik gyorsabb segítséget követel?

Az ipari szeszgyártás és a vegyes fajú szőlők probléma-kapcsolatai

A javaslat célja a hibrid szőlők fokozatos kiirtása, de e helyett a hibrid szőlőfajok termelésének újabb elhelyezési lehetőségeket, nagyobb rentabilitást biztosít, ami a könnyen telepíthető és kevés fáradsággal művelhető szőlőfajok termelésére csak buzdításul fog szolgálni és ahol a választók tömegesen lesznek érdekelve választási szempontokból a törvényes repsz-ziókat nem fogják alkalmazni.

Végzetes hiba lenne évi több százmillió

Gróf Apponyi Albert

Élmények és emlékek

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályában.

Ara 235 lei és portó.

költségvetési veszteséggel a mindenkor közgazdasági érdekekhez és természetviszonyokhoz rugalmasabban alkalmazkodni tudó ipari szeszgyártást feláldozni annak a borszeszgyártásnak, amely az állítólag halálraítél, káros és egészségtelen hibrid szőlőtermelés átmeneti természetességét lenne hivatva feldolgozni.

Ha a javaslat célkitűzései őszinték és szilárdak, célravezetőbb és igazságosabb lenne az ipari szeszgyártást mai keretei között fenntartani és a szőlőtermelés felkarolása érdekében feláldozni kívánt szeszmonopol jövédelmét két részre osztani: felével enyhíteni lehetne az adóvégrehajtások kegyetlenségén és a másik felével meg lehetne kezdeni a hibrid szőlőtelepítések kártalanítás mellett, fokozatos kiirtását.

Evente circa tízezer hektár volna a befektetett tőke megtérítése mellett kiírható. Ez az eljárás míg egyfelől évről-évre fokozódó mértékben megszüntetné a hibrid borok túltermelését, másfelől igazságosabb lenne a szőlőbirtokossal szemben is, mert nem ítélné szőlőiket kártalanítás nélküli kipusztulásra, amint azt a 4. cikk utolsó bekezdése teszi, hanem forgótőkével látná el a gazdákat és évről-évre tízezer hektárnyi területeket hódítana vissza a nemes szőlőtermelés szempontjából veszélyt jelentő hibrid szőlőtermeléstől az exportképes és közgazdasági szempontból abszolút értéket jelentő gabonatermelésnek.

A javaslat elgondolása csak átmenetileg enyhítené a hibrid borok túltermelésének problémáját, de végeredményben még nagyobb túltermeléshez vezetne és a gabonaszesz többletjövédelmé véglegesen elveszne a költségvetés számára. Ezzel szemben az általam ajánlott megoldás a gabonaszesz többletjövédelmének ideiglenes feláldozása mellett véglegesen és gyökeresen megoldaná a kérdést.

A jogfolytonosság nélkülözhetetlen

A javaslat IV. fejezete, mely a szeszgyártással foglalkozik, sajnálatosan figyelmen kívül hagyja a jogfolytonosság nélkülözhetetlen követelményét.

A 38. cikk 4-ik bekezdése úgy rendelkezik, hogy az öt évi átmeneti idő alatt az italgyártás céljára szolgáló szesz-szükségletnek az a része, amely még nincs borszesszel fedezve, mindenképp azoktól a mezőgazdasági szeszgyáraktól vásárlandó be, amelyeknek mezőgazdasági minősége a törvény benyújtásáig elis-

Lhande:

Keisztus
Párics vadonában
155 lei és portó.

Elekes:

Keisztust * Kenyercet!
165 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunkban.

mentetett és pedig az 1934-35-ik termelési évben élvezett kvótájuk kimerítéséig.

Figyelmén kívül hagyja a javaslat, hogy maga a törvényhozás rendelkezett a szeszgyárak minősége és kvótája tekintetében uralkodó zűrzavar tisztázása érdekében, amikor az 1935. április 1-én kihirdetett 856. számú törvény 25. cikkével egy döntőbírósgot létesített, a szeszgyárak jogszertintli minőségének és kvótájának megállapítása céljából és ez a döntőbírósg csak 1936. február 8-án határozott, tehát a törvény benyújtása után. A javaslat szövege tehát a jogfolytonosság érdekében úgy lenne kiegészítendő, hogy a szeszgyárak mezőgazdasági minőségének és kvótájának megállapításánál az 1935. évi április elsején kihirdetett 856. számú törvény 25. cikkével alapján működő döntőbírósg határozatait figyelembe veendő.

A javaslat 36. cikkével utolsó bekezdése az ipari célra szolgáló szeszszükséglet fedezésénél szintén előnyben részesíti a mezőgazdasági szeszgyárakat, azonban a javaslat eredeti szövegével szemben a szenátus szövegébe becsúszott az a megszorító feltétel, „amennyiben nyersanyagul a multban is burgonyát használtak.” Dacára annak, hogy a kamarai bizottsági ülésen Sassu miniszter úr kijelentette, hogy nem a multért, hanem a jövő érdekében szerkesztette a törvényt és így a multra megszorító feltételeket nem kíván felállítani, ez a csupán zavarkeltést célzó megszorítás továbbra is bennmaradt a javaslat szövegében.

Miután a régi törvények a burgonyán kívül egyéb nyersanyagok feldolgozását is megengedték a mezőgazdasági szeszgyáraknak, igen természetesen, hogy lehettek olyan esztendők a multban, amikor a rossz burgonyatermés kívánatosá tette a burgonyakészleteknek élelmezési célokra való rezerválását, viszont voltak olyan évek is, amikor a korai dér a tengeritermések tekintélyes részét táplálékul leendő felhasználásra alkalmatlanná tette és az ilyen defektengert ugyancsak a szeszgyárak dolgozták fel.

Mint hogy a fentiek szerint a régi törvények keretei között minden mezőgazdasági szeszgyár a burgonya mellett dolgozott fel más nyersanyagokat is, a javaslat megszorító feltétele csak újabb zavarkeltésre szolgál.

Ugyanílyen zavar uralkodott 1935. április elseje előtt is és a törvényhozás azért létesítette a döntőbírósgot, hogy minden zavar és vita kiküszöböltesse. A döntőbírósg megállapításai után újra felzavarni a multat lezárt aktáit, nem lehet a törvényhozás célja. Ezért tisztelettel javaslom, hogy a 38. cikkével utolsó bekezdéséből törültsessék a multra vonatkozó azon megszorító feltétel: „amelyek nyersanyagul a multban is burgonyát használtak.”

A borszesz túlzott kedvezményezése veszélyezteti a marhahizlálás és kivitel érdekeit.

A gabonaszesznek borszessel való helyettesítése nemcsak fiskális érdekeket sért, hanem sérti a kapcsolódó területeken valamikor nagy jelentőséggel bírt marhahizlálás és marhaexport érdekeit. A szeszgyártás és a vele kapcsolatos marhahizlálás a maga gyersanyagszükségleteinek beszerzése által egész vidékek gazdáltságmalmának állandó kereseti lehetőségeket biztosított. Eddig a mi törvényeinknek és állatainknak nyújtott elhelyezése lehetőséget az erdélyi gyárakra eső szeszgyártási kvóta és ezeket a kereseti lehetőségeket az amugy is gazdagabb ökiráltság szervezett szőlősgazdái magától értődő önzéssel kicsavarják a kezünkből. Tudom, hogy hiába sorakoztatom fel az igazság és méltányosság bármely meggyőző érveit, mert az erősebb testvér önzése előtt mindig veszniök kellett a gyengébb testvér érdekeinek.

Amikor végig tekintettek a haldokló erdélyi közgazdasági élet sívár kilátásain, fájdalmas megilletődéssel állók meg ezek előtt az új sírkövek előtt, amelyeket ez a javaslat állított a mi gazdasági érdekeinknek. Pártom nevében kijelentem, hogy a javaslatot nem szavazom meg.

Legmodernebb, egocscsbb
STANDARD
vas- és rézbutorgvár
Oradea, Strada Aurél Lázár 10.
Ioghazmihely.

Kiadja az Erdélyi Lapok Lapkiadó Rt.

Böjt

Negyed kiló trapista sajt 12 lei, egynegyed kg ementáli sajt 20-24 lei 6 drb ementáli 1 dobozban 16 lei. Lica liptói túró 10 deka 7 lei. Erdélyi székely túró egynegyed kg. 10 lei. Görög parmazan macaronira 10 dkg. 7 lei. Kombinált reszelt sajt 10 dkg. 8 lei. Külföldi tejese ostsee 18-20 lei. Göröghering 8 lei. Ruszli 2 és 3 lei. 1 üveg ruszli 30 lei. Szardíniák doboza 18-24-32 lei. Zacusca 16 lei. 1 doboz zöld borsó 10 lei. Hagymás farsangi hal darabja 8 lei. óriási nagy 20 lei. Tábla étel olaj kilója 40 lei. Maslina kilója 40-50 és 56 lei. Rengeg sok bőtös árak.

ASZÓDINAL, Sas-palota.

SPORT

Kolar a férfi egyes asztali tennisz világbanok

Cseh és amerikai versenyzők győztek a döntőkben. A magyarok csak egy harmadik helyet szereztek.

Pragából jelentik: Az asztali tennisz világ-bajnokságok versenyei a vegyespáros kivételével befejeződtek. A döntőket szerdán az éjjeli órákban játszották le hatalmas közönség előtt. Magyarország, amely az eddigi világ-bajnokságokon majdnem az összes első helyeket learatta, ezúttal egyetlen számban se tudta kiverekedni a bajnoki címet. Az első napok meglepő vereségei megfosztották a magyar játékosokat önbizalmuktól s valószínűleg erre vezethetők vissza egymásutáni sorozatos vereségeik.

A férfi egyes bajnokság döntőjébe a cseh Kolar és a lengyel Ehrlich kerültek. (Mindketten tagjai voltak annak a „világ válogatottnak”, amely az ősszel Budapesten súlyos vereséget szenvedett Magyarországtól.) Nagy küzdelem után a közönségtől is lelkesített Kolar 3:2 arányban győzött s megszerezte a világ-bajnoki címet. Az elődöntőben Kolar 3:1-re győzött a magyar Soós, Ehrlich szintén 3:1-re az osztrák Bergmann ellen. A férfi egyéni bajnokság végső állása tehát:

1. Kolar (cseh), 2. Ehrlich (lengyel), 3. Soós (magyar) és Bergmann (osztrák).

A női egyesben az előzőleg Kettnerova volt világ-bajnoknót verő amerikai Aarons 3:0-re győzött a döntőben a német Krebsbach ellen. A vég-eredmény:

1. Aarons (USA), 2. Krebsbach (német), 3. Kettnerova (cseh) és Smidova (cseh).

A férfi páros is meglepetéssel végződött az outsider amerikai Blattner-Mc. Clure-pár 3:0 arányban verte a döntőben a cseh Kolar-Papriczek kettőt.

A női páros teljes cseh sikert hozott: két cseh pár Kettnerova-Smidova és Vortrubkova-Depetrisova játszották a döntőt. Győzött a Kettnerova-Smidova-pár 3:1 arányban.

Amerika és Csehszlovákia két-két világ-bajnokságot szereztek eddig, tehát Ausztria egyet (csapatverseny).

Románia résztvesz a berlini olimpián?

Öt hónappal a világversenyek előtt még az anyagi források előteremtésén gondolkodnak.

Bucurestiből jelentik: A román olimpiai bizottság tegnap este G. Plagino elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen a román versenyzők kiküldetési költségeinek előteremtési lehetőségeivel foglalkoztak. A bizottság kénytelen volt megállapítani, hogy az anyagi alap biztosítása rendkívül nehézségekbe ütközik. Az olimpiai bizottság most öt hónappal a berlini világversenyek előtt még nem tudja, hogy honnan tesz szert a szükséges összegekre.

Ferencváros-Ujpest rangadó Magyarországon. Budapestről jelentik: A magyar Nemzeti Bajnokság vasárnapi fordulóján a következő mérkőzések kerülnek sorra: Ferencváros-Ujpest, Bocsikai-Törökvis, Hungária-Phobus, Kispest-Attila, B. Zugló-SBTC, Budafok-III. ker. FC, Szeged-Budai „II”. A legnagyobb érdekfődés természetesen a Ferencváros-Ujpest rangadó iránt nyilvánul meg. Az első helyért való küzdelemből ugyan már mind a két csapat kiesett — hiszen a Hungaria 6 ponttal vezet, amit behozni nem lehet — de a második hely kérdése ezen a márkőzésen áll el. Mindkét csapat leg-erősebb összeállításában indul a küzdelemben. A Ferencváros Tancos kivételével (Mikes lesz a jobbszélső) „Európa Kupa csapatát” állítja ki.

Ismert szakemberek

népszerű, mindenki által érthető értékes orvosi művei!

Bodon dr.: Hogyan éljen a szivbajos ember? Szivbaj, érlelmeszesedés, vérnyomás 90 lei

Müller dr.: A tuberkulózis megelőzése és gyógyítása 105 „

Soós dr.: A diétás konyha technikája 230 „

Gáspár dr.: Fajismeret 140 „

Földes dr.: Fiala anya 100 „

Káldor dr.: Hogyan kerüljük el a korai öregedést? 107 „

Bucányi dr.: Nyerskoszt 100 „

Mezei dr.: Mit tegyek, mit ne tegyek, ha szép akrok lenni? 85 „

Várady: Népszerű egészségügyi előadások 85 „

Engländer: A reumás bajok házi kezelése 85 „

Engländer: A visszeres láb 52 „

Engländer: Ludtalp, bokasülyedés és egyéb fájdalmak 65 „

Ch. Baudouin: Önfegyelmzés művésze 105 „

Dr. Donát: Alkoholizmus — Alkohol-kérdés 35 „

Kellner: Mit kell a sportolónak a saját testéről tudnia 100 „

Lukács: Hogyan éljen a gyomor- és bélbajos ember 105 „

Pogány János: Élelmiszertáblázat. Pontos számítások az élelmiszerek és élvezeti cikkek kalóriamennyiségéről és tápértékéről 45 „

Kapható: Kiadóhivatalunkban.

Aprohirdetések

Aprohirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb aprohirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

Veszek
15 méter használt kerítés sodronyt és egy jókarban levő biciklit. Str. N. Bolchas 11-a.

Eladó
magánház 3 szoba, konyha, előszoba, kamara, üzlethelyiséggel. Cím: Str. Varşovia 25. Colonia Munk.

Egy két ajtós
jégszekrény és egy bicikli, jó állapotban eladó Oradea, Parcul Alba Julia No. 6.

1 ebédő kredenc
1 ebédő asztal, 6 székel eladó. Oradea, Str. Pasteur 37.

3-6 éves
szürke lovakat veszek 180-190 cm-est. „Concordia” temetkezés Oradea

Magánház
az állomás közelében elutazás miatt olcsón eladó. Oradea, Consanziana 3.

Használt
tölgyta parkettet megvételre keresek. Oradea, Str. Vlahuta 38. Eberl.

Veszek
mindenféle könyveket, papírt és bármilyen tárgyakat. (vörös) autó belső gumihulladékot. Laphivásra hoz megyek. Cím: Klein Dezső, Str. Budai Deleanu No. 2.

Használt,
jó karban levő bicikli megvételre keresek. Cím: armezielöléssel, Oradea, Str. Cogalniceanu 4. Telfon 887.

Különféle

Finom
férfi és női feherneműt varrok, javítok. Meghívásra hához megyek. Oradea, Str. Delavrancea No. 38.

Alkalmazás

Női
szabó segédet keresek. Papp, Oradea. Regele Carol 19.

Keresek
intelligensebb nőt, idős uriaesszony gondozására. Cím: Schwartz hirlapiroda, Valea lui Mihai.

Lakás

Kiadó
egyszobás, konyhás lakások. Oradea, Tache Jonescu 15. sz. 2 üres szoba Reg. Ferdinand 7-a alatt.

Két udvari
szép, ujonnan festett szoba azonnal kiadó. Str. Ciorogariu No. 41.

Kiadó
2 szobás udvari lakás, minden mellékkel, szőnyeg és mosokonyha használat. Oradea, Str. Take Jonescu 62.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körírtorgonépen, Oradea, Str. Regele Carol II. No. 6